

OBEC DOLNÉ NAŠTICE

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolné Naštice na roky 2015 – 2023

/aktualizácia PHSR 2013 - 2018 /

**Spracovala:
Bánovská Regionálna Rozvojová Agentúra**

December 2015

verzia v.2

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je aktualizáciou pôvodného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na rok 2007-2013.

Aktualizovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolné Naštice na roky 2015-2023 bol schválený Uznesením obecného zastupiteľstva č.11/2016 Dolných Našticiach zo dňa 27.01.2016.

Zostavovatelia:

BRRA – Bánovská regionálna rozvojová agentúra v zastúpení riaditeľom Branislavom Bernátkom. Informácie a podklady na jeho vypracovanie poskytol Obecný úrad Dolné Naštice.

Upozornenie: Tento dokument je vlastníctvom obce Dolné Naštice.
Vytváranie kópií a publikovanie bez súhlasu obce Dolné Naštice je zakázané.

OBSAH

OBSAH	1
ZOZNAM TABULIEK	4
ZOZNAM GRAFOV	5
ZOZNAM MÁP	5
ÚVOD.....	6
A) ANALYTICKÁ ČASŤ	7
1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	7
1.1 ADMINISTRATÍVNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE.....	9
1.2 HISTÓRIA	10
1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY.....	12
1.3.1 Vymedzenie územia a jeho geografická poloha	12
1.3.2 Geologická stavba a geologický vývoj	13
1.3.3 Geomorfológia a reliéf	13
1.3.4 Hydrologické pomery	14
1.3.5 Klimatické pomery	14
1.3.6 Pôdne pomery	14
1.3.7 Biogeografické pomery	15
2 OBYVATEĽSTVO	16
2.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBYVATEĽSTVA	16
2.2 DYNAMIKA OBYVATEĽSTVA	17
2.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA.....	18
2.4 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	19
2.5 ZAMESTNANOSŤ	20
2.6 ŠTRUKTÚRA PODĽA NÁBOŽENSKÉHO VIEROVYZNANIA.....	22
2.7 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA.....	23
3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	25
3.1 VZDELÁVANIE A ŠPORT	25
3.1.1 Predškolská a základná školská výchova.....	25
3.1.2 Šport.....	25
3.2 ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	25
3.3 SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY.....	26
3.4 BÝVANIE.....	28
3.5 ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATEĽSTVA	30
3.6 OSTATNÉ PRVKY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI.....	32

3.7 KULTÚRA	32
3.7.1 Kultúrne zariadenia	33
3.7.2 Spoločenský život obce	33
3.7.3 Záujmové združenia.....	34
<u>4 EKONOMIKA</u>	<u>35</u>
4.1 ANALÝZA HOSPODÁRSTVA – ODVETVOVÁ ŠTRUKTÚRA	35
4.1.1 Analýza primárneho sektora	38
4.1.2 Analýza sekundárneho sektora	38
4.1.3 Analýza terciárneho sektora.....	38
4.1.4 Analýza kvartérneho sektora.....	39
4.2 ANALÝZA TRHU PRÁCE	39
4.3 MAJETOK A ROZPOČET OBCE	40
<u>5 CESTOVNÝ RUCH.....</u>	<u>42</u>
5.1 ZARIADENIA CESTOVNÉHO RUCHU	42
5.1.1 Ubytovacie zariadenia	43
5.1.2 Stravovacie a reštauračné služby	43
5.2 ZÓNOVÉ ČLENENIE TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ.....	43
<u>6 DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA</u>	<u>45</u>
6.1 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	45
6.1.1 Cestná doprava	45
6.1.2 Autobusová doprava	46
6.1.3 Železničná doprava.....	46
6.1.4 Vodná doprava	47
6.1.5 Letecká doprava	47
6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	48
6.2.1 Elektrifikácia predmetného územia	48
6.2.2 Zásobovanie teplom	48
6.2.3 Zásobovanie pitnou vodou	48
6.2.4 Odvádzanie a zneškodňovanie splaškových odpadových vôd	49
6.2.5 Zásobovanie plynom	49
6.2.6 Telekomunikácie	49
<u>7 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</u>	<u>51</u>
7.1 OCHRANA VÔD	51
7.2 OCHRANA OVZDUŠIA	52
7.3 OCHRANA PÔDY	52
7.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	53
7.5 STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE A STRATEGICKÉ ZÁMERY OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	54
7.6 VZDELÁVANIE A VÝCHOVA K ZACHOVANIU TRVALO -UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA V REGIÓNE	54
<u>8 VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU</u>	<u>56</u>

9	KOMPLEXNÁ SWOT ANALÝZA.....	63
9.1	PRIEMYSEL A SLUŽBY	63
9.2	CESTOVNÝ RUCH, POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA	63
9.3	ĽUDSKÉ ZDROJE.....	64
9.4	INFRAŠTRUKTÚRA.....	65
9.4.1	Technická infraštruktúra.....	65
9.4.2	Dopravná infraštruktúra.....	65
9.4.3	Zdravotná a sociálna infraštruktúra.....	66
9.4.4	Environmentálna infraštruktúra	66
9.5	OBLASŤ KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ	67
9.6	OBLASŤ ŠKOLSTVA, VZDELÁVANIA A ŠPORTU	67
	B) STRATEGICKÁ ČASŤ	68
10	STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA OBCE	68
10.1	ROZVOJ OBCE V ROKOCH 2015 AŽ 2023	68
10.2	STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE V NASLEDUJÚCICH ROKOCH 2015-2023	68
11	STRATEGICKÉ DOKUMENTY	72
	C. PROGRAMOVÁ ČASŤ	74
	D. REALIZAČNÁ ČASŤ	76
	E. FINANČNÁ ČASŤ	77
	ZDROJE FINANČNÉHO ZABEZPEČENIA.....	77
	F. ZÁVEREČNÁ ČASŤ	80
	ZÁVER	80
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV.....	82
	ZOZNAM SKRATIEK	83

ZOZNAM TABULIEK

TABULKA Č. 1:	ROZLOHA OBCE DOLNÉ NAŠTICE	9
TABULKA Č. 2:	ÚRADNÉ HODINY NA OBECNOM ÚRADE DOLNÉ NAŠTICE	9
TABULKA Č. 3:	ÚHRNNÉ HODNOTY DRUHOV POZEMKOV V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	15
TABULKA Č. 4:	VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV DOLNÉ NAŠTICE.....	16
TABULKA Č. 5:	PREHLAD PRIRODZENÉHO PRÍRASTKU / ÚBYTKU OBYVATEĽOV OBCE.....	17
TABULKA Č. 6:	PREHLAD MIGRÁCIE OBYVATEĽOV V OBDOBÍ ROKOV 2002 AŽ 2014	17
TABULKA Č. 7:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV OBCE DOLNÉ NAŠTICE PODĽA VEKU A POHLAVIA.....	18
TABULKA Č. 8:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VZDELANIA V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	19
TABULKA Č. 9:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	20
TABULKA Č. 10:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VIEROVYZNANIA V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	23
TABULKA Č. 11:	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁRODNOSTI V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	24
TABULKA Č. 12:	VÝVOJ POČTU POBERATEĽOV SOCIÁLNYCH DÁVOK A DOTÁCIÍ V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	26
TABULKA Č. 13:	PREHLAD STAVU DOMOVÉHO FONDU V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	28
TABULKA Č. 14:	VEĽKOSTNÉ CHARAKTERISTIKY DOMOVÉHO FONDU (TRVALE OBÝVANÉ BYTY) OBCE DOLNÉ NAŠTICE	28
TABULKA Č. 15:	VÝVOJ VÝSTAVBY DOMOVÉHO FONDU (TRVALE OBÝVANÉ BYTY) V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	29
TABULKA Č. 16:	PREHLAD DOMOVÉHO FONDU PRE SLUŽBU LETÁKY SP, A.S., V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	29
TABULKA Č. 17:	VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ (TRVALE OBÝVANÝCH) V OBCI DOLNÉ NAŠTICE.....	31
TABULKA Č. 18:	VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ PLYNOM, VODOU A KANALIZÁCIOU V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	31
TABULKA Č. 19:	VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ PLYNOM, VODOU A KANALIZÁCIOU V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	32
TABULKA Č. 20:	PREHLAD SPOLOČENSKÝCH PODUJATÍ ORGANIZOVANÝCH V OBCI DOLNÉ NAŠTICE .	33
TABULKA Č. 21:	PREHLAD ZDRUŽENÍ A SPOLKOV	34
TABULKA Č. 22:	PREHLAD PODNIKATEĽSKÝCH SUBJEKTOV A ICH PREDMET PODNIKANIA	36
TABULKA Č. 23:	PREHLAD POČTU EVIDOVANÝCH NEZAMESTNANÝCH UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE PODĽA POHLAVIA V OBCI DOLNÉ NAŠTICE	40
TABULKA Č. 24:	VÝVOJ HOSPODÁRENIA V OBCI DOLNÉ NAŠTICE (V TIS. SK)	41
TABULKA Č. 25:	VÝVOJ HOSPODÁRENIA V OBCI DOLNÉ NAŠTICE (V €)	41

<i>TABULKA Č. 26: PREHLAD TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ V OKOLÍ OBCE DOLNÉ NAŠTICE PODĽA VZDIALENOSTI.....</i>	<i>43</i>
<i>TABULKA Č. 27: ZÁKLADNÉ ÚDAJE O SIETI CESTNÝCH KOMUNIKÁCIÍ V OKRESE BÁNOVCE NAD BEBRAVOU K 1. 1. 2015</i>	<i>46</i>
<i>TABULKA Č. 28: TECHNICKÉ PARAMETRE LETISKA SLIAČ</i>	<i>47</i>
<i>TABULKA Č. 29: PREHLAD SPÔSOBOV ZÁSOBOVANIA TEPLOM V OBCI DOLNÉ NAŠTICE</i>	<i>48</i>
<i>TABULKA Č. 30: TELEKOMUNIKAČNÉ A INTERNETOVÉ SLUŽBY V OBCI DOLNÉ NAŠTICE.....</i>	<i>49</i>
<i>TABULKA Č. 31: ZOZNAM ZBERU TOVARU</i>	<i>54</i>
<i>TABULKA Č. 32: PREHLAD INVESTIČNEJ ČINNOSTI V OBDOBÍ ROKOV 2000 AŽ 2014</i>	<i>62</i>
<i>TABULKA Č. 33: VÝŠKA FINANCOVANIA PRIORITNÝCH OBLASTÍ OBCE DOLNÉ NAŠTICE.....</i>	<i>78</i>

ZOZNAM GRAFOV

<i>GRAF Č. 1: ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV OBCE DOLNÉ NAŠTICE PODĽA VIEROVYZNANIA.....</i>	<i>23</i>
<i>GRAF Č. 2: VÝVOJ DOMOVÉHO FONDU V OBCI DOLNÉ NAŠTICE.....</i>	<i>30</i>

ZOZNAM MÁP

<i>MAPA Č. 1 : GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE DOLNÉ NAŠTICE – ŠIRŠIE SÚVISLOSTI.....</i>	<i>8</i>
<i>MAPA Č. 2 : KATASTER OBCE DOLNÉ NAŠTICE</i>	<i>13</i>
<i>MAPA Č. 3 : DOPRAVNÉ NAPOJENIE PRI OBCI DOLNÉ NAŠTICE.....</i>	<i>46</i>

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) obcí sa riadi podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

PHSR obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza pričom pri zostavovaní sa postupovalo podľa metodiky ver. 2.0.

PHSR na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnuť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. PHSR obce Dolné Naštice definuje a konkretizuje strategické ciele a rozvojové aktivity vo forme konkrétnych opatrení. Jeho úlohou je prispievať k vyváženému rozvoju obce. PHSR obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ďalej analýzu environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry a cestovného ruchu obce. Predovšetkým sa zameriava na stanovenie cieľov a prioritné potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, rozvoji oblasti ľudských zdrojov, starostlivosti o životné prostredie, v kultúre a ďalších oblastiach. Samotná koncepcia PHSR je spracovaná tak, aby zohľadňovala a umožňovala realizovať rozvojové zámery obce.

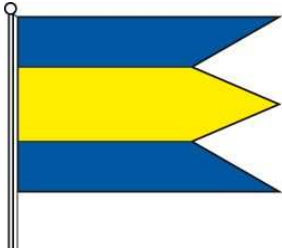
Programové časti PHSR

- A) analytická
- B) strategická
- C) programová
- D) realizačná
- E) finančná
- F) záverečná

A) ANALYTICKÁ ČASŤ

1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Symboly		
Erb obce	Vlajka obce	Blazón Erbu
		V modrom štíte z vrška vyrastajúce tri tulipány na listnatých stopkách, všetko zlaté. Zapísaný v heraldickom registri SR Signatúra HR SR: D-30/1993

Základné údaje	
Kód obce	542849
Samosprávny kraj + kód	Trenčiansky kraj 300
Okres + kód	Bánovce nad Bebravou 301
Prvá písomná zmienka o obci	1295
Nadmorská výška	203 m.n.m
Geografické súradnice OÚ	N 48°67'35" E 18°11'59"
Celková výmera územia obce v [m ²]	4 636 731 (464 ha)
Hustota obyvateľov na km ²	112
Počet obyvateľov r. 2013	560
Telefónne smerové číslo	038
PSČ	957 01
IČO / DIČ	00310352 / 2021053364

Oficiálne kontakty	
Adresa	Obecný úrad Dolné Naštice Dolné Naštice 36 957 01 Dolné Naštice
Samosprávny kraj	Trenčiansky
Okres	Bánovce nad Bebravou
PSČ	957 01
Telefón / Mobil	038 760 21 67/ 0903 370485
Email	obecdolnenastice@stonline.sk
Web	http://www.obecdolnenastice.sk

Kataster obce Dolné Naštice, ktorý je predmetom predkladaného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, možno z geografického hľadiska začleniť do oblasti horného Ponitria. Zároveň viaže na seba, i keď len čiastočne, dva orografické celky, a to Strážovské vrchy a Považský Inovec.

Podľa regionálneho členenia Slovenska sa obec Dolné Naštice nachádza v západnej časti Slovenska, pričom administratívne patrí do Trenčianskeho samosprávneho kraja, konkrétne okresu Bánovce nad Bebravou.

Mapa č. 1 : Geografická poloha obce Dolné Naštice – širšie súvislosti

Zdroj: <http://mapy.atlas.sk/>

Samotné územie obce tvorí jednoliaty celok, obec nie je rozčlenená na viacero častí.

Obec je situovaná v juhovýchodnej časti okresu Bánovce nad Bebravou. Jej územie má pretiahnutý tvar v smere sever – juh a spoločnú katastrálnu hranicu vytvára s celkovo 7 obcami - na juhu s obcou Rybany, na východe s obcami Brezolupy a Pravotice, na severe s obcou Biskupice a okresným mestom Bánovce

nad Bebravou a na západe s obcami Pečeňany a Veľké Chlievany. Územie obce bezprostredne netvorí hranicu ani okresu, ani samosprávneho kraja.

Rozlohu obce prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 1: Rozloha obce Dolné Naštice

Obec	Rozloha územia obce
Dolné Naštice	4 636 731 m ²

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z pohľadu počtu obyvateľov patria Dolné Naštice k menším obciam - k 31.12.2013 tu bolo evidovaných 520 obyvateľov, z toho 273 žien a 247 mužov. Ku koncu roka 2015 eviduje obec **560** obyvateľov.

1.1 ADMINISTRATÍVNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Obec je samostatný územný a samosprávny správny celok Slovenskej republiky. Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta obce. Orgánmi obce sú starosta obce a obecné zastupiteľstvo. Obecný úrad zabezpečuje administratívne a organizačné záležitosti obecného zastupiteľstva a starostu obce. Ide predovšetkým o písomnú agendu, ako aj odborné podklady, ktoré sú vykonávané pre potreby obce i potreby vyšších územných orgánov, najmä okresného úradu v Bánovciach nad Bebravou. Obecný úrad je taktiež koordinátorom rokovaní s vyššími územnými orgánmi. Zabezpečuje aj iné písomnosti obecnej samosprávy, správnych konaní, zároveň vykonáva nariadenia obce a uznesenia obecnej samosprávy v súlade so Zákonom SNR o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb.

Základom finančného hospodárenia obce Dolné Naštice je rozpočet obce, ktorý je zostavovaný na obdobie jedného kalendárneho roka a schvaľovaný obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje taktiež jeho zmeny, kontroluje jeho čerpanie a schvaľuje záverečný účet obce.

Prehľad úradných hodín obecného úradu pre verejnosť prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 2: Úradné hodiny na obecnom úrade Dolné Naštice

Úradné hodiny Obecný úrad				
Pondelok	Utorok	Streda	Štvrtok	Piatok
8,00 - 15,00	8,00 - 15,00	8,00 - 16,30	nestránkový deň	8,00 - 12,00

Starosta obce

Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce v priamych voľbách. Zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, právnickým a fyzickým osobám, vykonáva obecnú správu a rozhoduje o veciach, ktoré nie sú výhradné obecnému zastupiteľstvu. Starostom obce Dolné Naštice je Marian Petreje, funkciu starostu vykonáva od roku 1996.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo v Dolných Našticiach má 5 poslancov. Rozhoduje o všetkých základných otázkach života obce Dolné Naštice.

Komisie obecného zastupiteľstva (úloha komisií)

Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce zvolených obecným zastupiteľstvom z radov odborníkov. V obci pôsobia nasledujúce komisie:

- Komisia pre ekonomiku a financie
- Komisia pre verejný poriadok a životné prostredie

1.2 HISTÓRIA

Prvé správy o osídľovaní dnešného územia obce nie sú známe. Osídľovanie tohto územia začalo skôr, než je prvý písomný záznam o obci, ktorý pochádza z roku 1295. Písomný záznam uvádza, že obec či osada v tom roku patrila do Trenčianskej župy a k vtedajšiemu panstvu v Uhrovci – Anastáziovcom. Z názvu panstva sa postupne vyvinul i prvý názov obce Nesthé, ktorý bol vlastne skrátenou verziou názvu panstva.

Podnet ku vzniku obce dala skutočnosť, že Anastáziovci sa obávali vojenských prepádov a preto postavili stráže proti vojskám a iným hordám, ktoré prechádzali od Nitry na Trenčín a ďalej na Moravu. Stráže mali za úlohu posielat rýchle správy o vpádoch. Vojaci alebo strážcovia sa postupne usadzovali na miestach stráženia a tak vznikali postupne menšie osady a zakladali sa obce. Takto vznikla aj obec Dolné Naštice.

Názov obce sa niekoľkokrát menil. Z prvého názvu Nesthé z roku 1295 sa tento postupne menil a vyvíjal až do dnešnej podoby. V roku 1389 sa obec volala Nasyché, neskôr v roku 1411 zase Nasych. Náznak podoby dnešného názvu bol zaznamenaný v roku 1598, keď to boli Dolné Nasiché a v roku 1808 už Dolné Naštice. Tento názov bol však vplyvom silnej maďarizácie Slovenska zmenený na Alszo Nestché a takto sa obec nazývala až do roku 1918.

Menili sa aj panstvá, ktoré obec vlastnili. Po smrti Matúša Čáka Trenčianskeho došlo k akémusi preskupeniu panstva, pretože sa obnovilo a rozšírilo vlastníctvo biskupských inštitúcií. Trenčiansky župan Semgardus v roku 1321 daroval Dolné Naštice a niekoľko ďalších obcí kostolu sv. Emeráda, Svorada a Benedikta v Nitre, na základe čoho sa obec dostala pod správu Nitrianskeho biskupa a neskôr Nitrianskej kapituly, ktorá ju prenechala do správy majetku Skačianskemu kanonikovi.

Obec zaznamenávala pozvoľný rozvoj. Od prvých obyvateľov obce, ktorých tu ako stráž usadil uhorský pán Zay, aby sa tak chránil pred náhlymi vpádmi nepriateľov, sa obec postupne rozrastala. Svedčí o tom evidencia veriacich, ktorú viedol biskupský úrad v Nitre a neskôr Nitrianska kapitula za účelom vyberania desiatkov a iných poplatkov od cirkevníkov. Z tejto evidencie môžeme zistiť, že obec mala v roku 1598 mlyn a 28 domov, v roku 1720 mlyn a 9 daňovníkov. V roku 1784 to bol mlyn, 17 rodín a 229 obyvateľov a v roku 1828 bol evidovaný mlyn, 30 domov a 290 obyvateľov. V roku 1938 už mala obec 93 domových čísiel.

Počet obyvateľov narastal jednak prirodzeným prírastkom, jednak vojakmi, ktorí prechádzali cez obec alebo zbehli od vojska, a taktiež tými, ktorí boli prenasledovaní pre rôzne národnostné presvedčenie. Pre rozvoj obce boli dôležití aj remeselníci, ktorí sa tu usadzovali, ako napr. kováč, mlynár, krčmár, obchodníci a iní. Taktiež sa tu usadzovali aj furmani, ktorí prechádzali obcou a nachádzali tu ubytovacie a stravovacie podmienky.

Domy si obyvatelia stavali po oboch stranách vtedajšej cesty, ktorá sa zachovala až dodnes. Bola vytvorená široká cesta a priestranstvá, ktoré slúžili na odstavovanie povozov pred domami počas obedňajších prestávok a tiež slúžili na odkladanie rôzneho poľnohospodárskeho náradia. Po oboch stranách boli hlboké priekopy na odvádzanie vody do rieky Bebrava. Ponad priekopy boli postavené dva kamenné mosty. Drevené mostíky si stavali aj ľudia, aby mohli vojsť do dvora. Vchody do dvorov chránili drevené brány a ploty proti zlodejom.

Svoje obydlia si ľudia pôvodne stavali z nepálených tehál a niektorí aj z dreva. Pokrývali ich najmä slamou. Hospodárske budovy boli stavané z dreva a pokrývali sa tiež slamou. V roku 1867 a 1907 takmer celú obec zničili dva veľké požiare a preto, najmä po druhom požiari, začali ľudia stavať svoje obydlia z tehál. Výroba domácej tehly bola veľmi jednoduchá: najprv sa vymiesla zemina spolu s plevami, takáto zmes sa dala do foriem a nechala sa usušiť. Potom sa naukladala do hromádok, v ktorých bol priestor na založenie ohňa a takto sa potom vypálila. Zmenil sa aj materiál používaný na strechy, keď slamu nahradzovali nehorľavé materiály. Obec sa postupne rozrastala. Najintenzívnejšia výstavba domov sa uskutočňovala po druhej svetovej vojne. Výstavba sa už nesústredovala len na centrum obce, ale začalo sa stavať i v ďalších častiach intravilánu.

Obyvateľstvo obce tvorili katolícki veriaci, o čom svedčí aj niekoľko katolíckych fragmentov, ako napr. socha sv. Jána Nepomuckého, ktorá stojí až dodnes, či socha sv. Anny, ktorá stála pred domom Bátoru-Kliske - táto sa však po rokoch rozpadla.

Okrem týchto sôch bolo postavených aj viacero krížov, a to nielen v obci, ale aj mimo obce. Na ceste smerom na Bánovce nad Bebravou bol postavený kamenný kríž, ktorý však musel byť pre zlý stav obnovený a sčasti zhotovený zo železa. Na rozhraní chotára Dolné Naštice – Rybany bol tiež postavený kamenný kríž, tento však spadol a už viac nebol opravený. Pri rieke Bebrava bol zase postavený drevený kríž, ktorý sa zachoval dodnes. Na rozhraní ciest smerom na Biskupice sa zachovala kaplnka, ktorá je zasvätená Lurdskej Panne Márii. Okrem kaplnky sa v obci nachádza kostolík, ktorý bol taktiež zasvätený Lurdskej Panne Márii.

1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY

Obec Dolné Naštice leží v bánovskom výbežku nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na ľavostrannej nive rieky Bebravy. Katastrálne územie má nížinatý charakter, o čom svedčí aj nadmorská výška obce, ktorá v strede obce dosahuje 205 m n. m. V chotári obce sa však pohybuje od 186 m. n. m. do 275 m. n. m. Rovinatý až mierne pahorkatinový povrch chotára so širokými miernymi chrbtami tvoria mladotretohorné usadeniny pokryté sprašou.

1.3.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÁ POLOHA

Katastrálne územie obce Dolné Naštice zaberá plochu 4,64 km². Svojou rozlohou patrí obec medzi menšie obce okresu Bánovce nad Bebravou (okres má spolu 43 obcí, z toho 1 má štatút mesta). Celková rozloha okresu je 461,9 km². Situovaný je v juhovýchodnej časti Trenčianskeho kraja. V smere na západ susedí s okresom Trenčín a čiastočne s okresom Nové Mesto nad Váhom, na východe s okresom Prievidza. Na juhu ma spoločnú hranicu s okresom Partizánske a s okresom Topoľčany, ktorý už patrí do Nitrianskeho kraja.

V celom okrese - v meste Bánovce nad Bebravou a v 42 administratívne pričlenených obciach žije celkovo 38 190 obyvateľov.

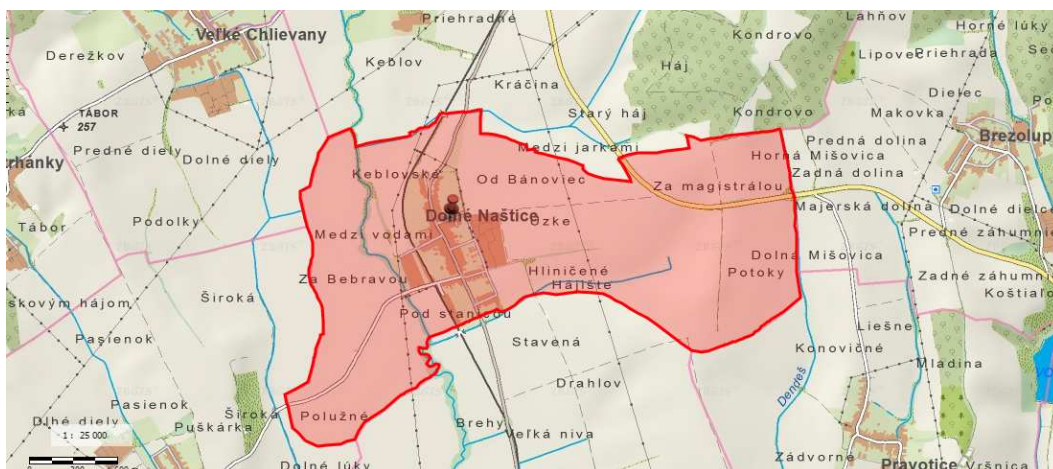
Okres je zo severu ohraničený svahmi Chránenej krajinnej oblasti Strážovské vrchy, zo západu vzdialenejšími svahmi Považského Inovca. Na juhu sa otvára do nížinatej oblasti Horného Ponitria.

Obec Dolné Naštice zo severu susedí s obcou Biskupice a s mestom Bánovce nad Bebravou, na severovýchode s obcou Brezolupy, na východe s obcou Pravotice. Na južnej hranici leží obec Rybany, ktorá obhospodaruje poľnohospodársku pôdu v katastri obce. Juhozápadne od obce sa nachádzajú Pečeňany, západne sa nachádza obec Otrhánky. Zo severozápadu hraničí s katastrami obcí Veľké Chlievany a Dvorec.¹

¹ Zdroj: Krajinnno-ekologický plán Dolné Naštice

Mapa č. 2 : Kataster obce Dolné Naštice

Zdroj: Geoportál, 2015, <https://zbgis.skgeodesy.sk/tkgis/>

Tvar územia je predĺžený v poludníkovom smere. Jeho najväčšia vzdušná vzdialenosť je v smere sever – juh a dosahuje dĺžku 8,3 km. Najväčšia vzdialenosť v smere východ – západ je 5,9 km.

1.3.2 GEOLOGICKÁ STAVBA A GEOLOGICKÝ VÝVOJ

Celé katastrálne územie obce Dolné Naštice spadá do hlavnej geologickej jednotky Slovenska nazvanej vnútrokarpatský región v jeho západnej časti. Viazne na seba, i keď len čiastočne, 2 orografické celky – Strážovské vrchy a Považský Inovec.

Strážovské vrchy sú jadrovým pohorím, ktoré majú kryštallické jadro. Juh vyplňajú mezozoické horniny (oddelené od kryštallika pruhom paleogénu). Najrozšírenejším geologickým útvarom je kvartér – jeho horniny tvoria celý pokryv rovinných a dolinných území, pahorkatín a svahov všetkých priľahlých pohorí.

Považský Inovec, ktorý okrajovo zasahuje do popisovaného územia, má svoje charakteristické zloženie – centrálna časť je kryštallická, severozápad tvoria paleozoické a juhozápad mezozoické horniny.

Súčasťou katastrálneho územia obce je aj **niva rieky Bebrava**, kde sa vyskytujú predovšetkým fluvialne sedimenty – štrky a piesky, ktoré sú pokryté rôznymi druhmi hĺn a jemnými povodňovými hlinito-ílovitými sedimentmi. V ich podloží prevládajú neogénne íly.

1.3.3 GEOMORFOLÓGIA A RELIÉF

V zmysle geomorfologického členenia patrí Slovensko do Alpsko-himalájskej sústavy, čo predstavuje sústavu pásmových pohorí, ktoré sa tvorili počas alpínskeho vrásnenia. Obec Dolné Naštice patrí do podsústavy Karpaty, do jej provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty a jej Fatransko-tatranská oblasti. Do tejto oblasti patrí aj Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy, ktoré tvoria prirodzenú severnú hranicu tejto oblasti.

1.3.4 HYDROLOGICKÉ POMERY

Katastrálne územie obce Dolné Naštice zaraďujeme vo všeobecnosti do povodia rieky Bebrava, ktorá sa vlieva pri Práznovciach pred Topoľčanmi do rieky Nitry ako jej pravostranný prítok. Rieka Bebrava preteká katastrom obce v severojužnom smere v dĺžke 2,4 km. Okrem tohto dominantného vodného zdroja nad severnou hranicou obce a pod južnou hranicou obce sa z ľavej strany do rieky Bebrava vlievajú potoky miestneho významu. V katastri obce, na západnej strane za železničnou traťou, súbežne s riekou Bebrava preteká potok, ktorý sa do nej vlieva pri susednej obci Rybany.

1.3.5 KLIMATICKÉ POMERY

Klimatické oblasti vyjadrujú priestorové rozdiely podnebia na našom území, ktoré sú podmienené predovšetkým výškovou členitosťou Slovenska. Územie Slovenska je rozčlenené do troch klimatických oblastí: teplej, mierne teplej a chladnej.

Oblasť, v ktorej sa nachádza katastrálne územie obce Dolné Naštice, je charakterizovaná mierne teplou klímou s pomerne dlhým, teplým a suchým letom a krátkou, mierne teplou a suchou zimou s krátkym trvaním snehovej prikrývky. Priemerné zrážky územia sa pohybujú od 550 do 650 mm so zrážkovým tieňom v okolí Bánoviec nad Bebravou.² Priemerná ročná teplota je približne 8 - 9°C (priemerná teplota v júli je 18,5 - 19,5°C a v januári -2 - -3°C).

1.3.6 PÔDNE POMERY

Pôda je samostatný prírodný útvar, ktorý vznikol premenou vrchnej časti zemskej kôry, pôsobením organizmov na horniny za účasti vzduchu, vody a slnečnej energie. Na utváranie pôdných typov a ich vlastností majú vplyv všetky zložky fyzickogeografickej sféry.

V okrese Bánovce nad Bebravou, kam spadá i obec Dolné Naštice, sú najviac zastúpené pôdne typy flumizeme, karbonátovej variety. Pôda je mierne ťažká a má mierne nepriaznivú objemovú hmotnosť. Pôdna reakcia je neutrálna a podľa hodnotenia obsahu humusu patrí k mierne humóznym pôdam. Pôda v tejto oblasti má stredný obsah fosforu a draslíka. Podľa hodnotenia obsahu ťažkých kovov (napr. kadmium, olovo, chróm, ortuť a pod.) má pôda tzv. požadové hodnoty, čo znamená, že pôda nie je kontaminovaná ťažkými kovmi.

Pôdny fond katastrálneho územia obce má nasledovnú štruktúru:

² Zdroj: Krajinnno-ekologický plán Dolné Naštice

Tabuľka č. 3: Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v obci Dolné Naštice

Typ pozemku	v ha	v %
Mimolesná ekostabilizujúca a ochranná vegetácia	13,00	2,80
Poľnohospodársky využívané plochy	391,42	84,41
Areály bývania, vybavenosti a sídelnej zelene	44,49	9,59
Technické a dopravné objekty a areály	9,62	2,07
Vodné plochy a toky	5,21	1,12
Celková výmera	464,0	

Zdroj: Krajinnno-ekologický plán Dolné Naštice

1.3.7 BIOGEOGRAFICKÉ POMERY

Územie obce Dolné Naštice patrí v rámci predkarpatskej flóry do oblasti Strážovské vrchy a Považský Inovec. V širšom kontexte ho zaraďujeme do oblasti západokarpatskej flóry.

Z hľadiska zoogeografie patrí obec do provincie Západných Karpát, čiastočne do oblasti Strážovských vrchov a Považského Inovca, ktoré, i keď nie bezprostredne, ohraničujú túto oblasť. Strážovské vrchy a Považský Inovec zasahujú katastrálne územie obce len okrajovo, v širšej súvislosti, no majú vplyv na živočíšstvo v tejto oblasti. Predmetné územie je veľmi rôznorodé, s čím súvisí aj druhová diverzita.

Pre obec je charakteristický vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy, čo vedie k prevahe hospodárskych rastlín na území obce. Na nepoľnohospodársku faunu a flóru má výrazný vplyv rieka Bebrava. Na jej brehoch rastú rôzne druhý vrb a jelše, kde sa zdržiavajú divé kačice, bažanty, jarabice a taktiež poľné zajace, z hlodavcov zase škrečky, myši poľné, vodné potkany a lasice.

2 OBYVATEĽSTVO

Obyvateľstvo je rozhodujúcim prvkom v každom skúmaní a hodnotení. Jeho demografický vývoj, veková, vzdelanostná štruktúra, migračný element ako i ďalšie ukazovatele sú kľúčové pre rozvoj každého regiónu. Na regionálnej úrovni, súčasne s dynamikou rozvoja obyvateľstva, sa dostávajú do popredia aj otázky, ako je zabezpečenie požadovaného množstva pracovných miest, zamestnanosť, formovanie sociálnej štruktúry a pod.

Vývoj a súčasný stav obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a migračného pohybu. Podľa štatistických ukazovateľov mala k 21.05.2011 Slovenská republika 5 397 036 obyvateľov, čo predstavovalo 110 obyvateľov na km². Okres Bánovce nad Bebravou k tomu k dátumu 31.12.2014 vykazoval 36 833 obyvateľov pri hustote osídlenia 80 obyvateľov na km². V obci Dolné Naštice žilo k 31.12.2014 550 obyvateľov, čo predstavuje hustotu osídlenia 118 obyv./km² katastrálneho územia, čo predstavuje výrazný nárast oproti predchádzajúcemu obdobiu.

2.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBYVATEĽSTVA

Vývoj počtu obyvateľstva v predchádzajúcom období v obci Dolné Naštice prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 4: Vývoj počtu obyvateľov Dolné Naštice

Rok	Počet obyvateľov Dolné Naštice			Index vývoja v %
	Muži	Ženy	Spolu	
2002	223	205	428	100%
2003	225	209	434	101,40%
2004	226	207	433	101,17%
2005	225	205	430	100,47%
2006	227	209	436	101,87%
2007	226	119	425	99,30%
2010	241	213	436	101,87%
2011	227	243	470	109,81%
2013	273	247	520	121,50%
2014	293	257	550	128,50%
2015	298	262	560	130,84%

Prameň: SODB 2011 a obecný úrad Dolné Naštice

Z krátkodobého hľadiska (vymedzenie rokov 2002 až 2015) vykazuje vývoj počtu obyvateľov v obci Dolné Naštice pozitívny rastúci trend. Od roku 2002 do roku 2010 vzrástol počet obyvateľov zo 428 na 436 obyvateľov, čo znamená, že zaznamenal len nepatrné zvýšenie o 1%. Zmena vývoja obyvateľstva je výrazná

od roku 2010 vďaka výstavbe nových bytových a rodinných domov na území obce. Od roku 2010 do roku 2015 zaznamenala obec nárast obyvateľov o 30%. Obec plánuje v období do roku 2023 s rozšírením a výstavbou nových rodinných domov. Pri prognózovaní budúceho vývoja počtu obyvateľov sa zohľadňuje predpoklad relatívne stabilného prirodzeného i migračného prírastku z dôvodu zvýšenia mladých rodín v obci, a s rozširovaním bytových kapacít.

2.2 DYNAMIKA OBYVATEĽSTVA

Množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno zaradiť do troch kategórií pohybu:

- **prirodzený pohyb**, ktorý je výsledkom prirodzeného rozmnožovania a odumierania obyvateľstva,
- **sociálno-ekonomický pohyb**, ktorý je následkom sociálno-právnych zmien týkajúcich sa významných demografických charakteristík, ako je zmena povolania, zmena rodinného stavu, úrovne vzdelania,
- **mechanický pohyb**, ktorý zahŕňa všetky priestorové presuny obyvateľstva.

Prehľad prirodzeného prírastku a úbytku ponúka nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 5: Prehľad prirodzeného prírastku / úbytku obyvateľov obce

Natalita/Mortalita	2002	2005	2006	2007	2010	2013	2014	2015
Prírastok	1	6	5	3	6	12	12	4
Úbytok	8	8	4	10	1	1	3	2
Prírastok / Úbytok	-7	-2	1	-7	5	11	9	2

Zdroj: Zdroj: OÚ Dolné Naštice, 2015

Prirodzený úbytok v obci Dolné Naštice v období rokov 2002 až 2007 je vyšší ako prirodzený prírastok. Prirodzený prírastok od roku 2010 je vyšší ako prirodzený prírastok. Z dôvodu nárastu nových bytov a rodinných domov, je možné očakávať nárastom mladých rodín aj nárast prirodzeného prírastku v obci.

Tabuľka č. 6: Prehľad migrácie obyvateľov v období rokov 2002 až 2014

Počet obyvateľov	2002	2003	2004	2005	2006	2010	2013	2014	2015
Migrácia – prisťahovaní	12	7	13	5	9	29	19	42	22
Migrácia – odsťahovaní	5	5	15	3	10	3	13	29	33

Zdroj: OÚ Dolné Naštice, 2015

Prirodzený pohyb aj migračný pohyb obyvateľstva zaznamenáva v dlhodobom priemere relatívne vyvážený vývoj stavu obyvateľstva. Pri hodnotení mechanického pohybu hovoríme o imigrantoch (pristahovaných) a emigrantoch (odšťahovaných). Obec vykazuje približne rovnakú mieru pristahovaných i odšťahovaných obyvateľov z obce v období rokov 2003 až 2006. V období rokov 2010 až 2015 zaznamenáva obec nárast obyvateľov spôsobený migráciou pristahovaného obyvateľstva do obce. Postupný nárast pristahovaných je možné očakávať aj v najbližších rokoch, nakoľko obec plánuje nárast počtu rodinných domov.

2.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Pre zhodnotenie vekovej štruktúry obyvateľov obce Dolné Naštice boli použité údaje zo štatistických výkazov Sčítania obyvateľov, domov a bytov ku dňu 31. 12. 2011. Štruktúru obyvateľov podľa veku a pohlavia v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 7: Štruktúra obyvateľov obce Dolné Naštice podľa veku a pohlavia

Vek	Muži	Ženy	Obyvateľstvo	
	spolu	spolu	úhrn	%
Dolné Naštice				
0 - 2	6	9	15	3,2
3 - 4	5	6	11	2,3
5	2	1	3	0,6
6 - 9	10	9	19	4,0
10 - 14	15	17	32	6,8
15	4	2	6	1,3
16 - 17	2	7	9	1,9
18 - 19	2	6	8	1,7
20 - 24	14	17	31	6,6
25 - 29	26	23	49	10,4
30 - 34	18	20	38	8,1
35 - 39	19	19	38	8,1
40 - 44	16	7	23	4,9
45 - 49	10	16	26	5,5
50 - 54	15	13	28	6,0
55 - 59	14	14	28	6,0
60 - 64	16	16	32	6,8
65 - 69	8	13	21	4,5
70 - 74	14	12	26	5,5
75 - 79	8	9	17	3,6
80 +	3	7	10	2,2
Spolu	227	243	470	100,0

Zdroj: SODB 2011

Najväčšie percentuálne zastúpenie vo vekovej štruktúre obyvateľstva má skupina obyvateľov vo veku 25 -29 rokov (49 obyvateľov). Druhú najpočetnejšiu

skupinu tvoria obyvatelia vo veku 30 - 34 rokov (38 obyvateľov) a tretiu tvoria obyvatelia vo veku 35 -39 rokov (38 obyvateľov).

Z hľadiska členenia vekovej štruktúry obyvateľstva podľa produktívneho veku 17,0% obyvateľov tvorí skupinu v predproduktívnom veku, t. j. obyvatelia do 14 rokov v počte 80 obyvateľov. Najpočetnejšou je skupina obyvateľov v produktívnom veku v počte 284, čo predstavuje 60,5%-ný podiel zo všetkých obyvateľov obce. V poproduktívnom veku je 106 obyvateľov obce, čo predstavuje 22,5% z celkového počtu obyvateľov. Index starnutia obyvateľstva vykazuje negatívny trend, nakoľko počet obyvateľov v predproduktívnom veku je nižší ako počet obyvateľov v poproduktívnom veku. Tento údaj sa postupne mení vďaka výstavbe nových bytových jednotiek a rodinných domov.

2.4 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je prezentované prostredníctvom nasledujúcej tabuľky údajmi zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov za rok 2001.

Tabuľka č. 8: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania v obci Dolné Naštice

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	17	38	55
Učňovské (bez maturity)	54	40	94
Stredné odborné (bez maturity)	32	22	54
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	7	6	13
Úplné stredné odborné (s maturitou)	50	51	101
Úplné stredné všeobecné	2	11	13
Vyššie odborné vzdelanie	2	2	4
Vysokoškolské bakalárske	1	6	7
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	21	19	40
Vysokoškolské doktorandské	1	2	3
Vysokoškolské spolu	23	27	50
Študijný odbor			
prírodné vedy	1	0	1
technické vedy a náuky I	8	2	10
technické vedy a náuky II	3	3	6
poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	2	2	4
zdravotníctvo	1	5	6
spoločenské vedy, náuky a služby I	4	8	12
spoločenské vedy, náuky a služby II	3	7	10
vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	1	0	1
Bez školského vzdelania	39	44	83
Nezistené	1	2	3
Úhrn	227	243	470

Zdroj: SODB 2011

Vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľov obce najpočetnejšiu skupinu predstavujú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním s maturitou . učňovským vzdelanie bez maturity, a to 23,8%. Druhou najpočetnejšou bola skupina obyvateľov obce s učňovským vzdelaním a s stredným odborným vzdelaním bez maturity. Viac ako 10% obyvateľstva je vysokoškolsky vzdelaných.

Berúc do úvahy členenie podľa pohlavia, vzdelanostná štruktúra mužov a žien má minimálne odlišnosti – u mužov ako aj žien dominuje učňovské vzdelanie bez maturity nasledované úplným stredoškolským odborným vzdelaním s maturitou.

2.5 ZAMESTNANOSŤ

Zamestnanosť je dôležitým faktorom pre rozvoj obce a jej okolitého regiónu. Pre obec Dolné Naštice je významným výhodným faktorom blízkosť okresného mesta Bánovce nad Bebravou a veľmi dobrá dostupnosť do okolitých miest Partizánske a Topoľčany, čo pre obyvateľov predstavuje asi 20-25 minút cesty automobilovou dopravou. Vďaka plánovanému vybudovaniu rýchlostnej cesty Pravotice – Ruskovce R2 a jej blízkeho napojeniu bude možné v najbližších rokoch výborná dostupnosť miest, Nováky, Prievidza a na západ s mestom Trenčín. Toto napojenie môže byť prínosom ja pre nových investorov, ktorí hľadajú dobrú dopravnú dostupnosť a dostatok kvalifikovanej pracovnej sily a zároveň lacnejšie náklady spojené s vybudovaním prevádzky, alebo prenájmu budovy a pôdy. Dostupnosť priemyselného parku a významných zamestnávateľov predstavuje presun osobným automobilom ca 5-10minút. Významní zamestnávateľia pôsobiaci v blízkosti obce sú firmy, Gabor, Hella, Eterna, Zornica, MAN, MTA, FGV, BKV.

Nasledujúca tabuľka uvádza údaje o ekonomicky aktívnych osobách v obci podľa odvetví hospodárstva, v ktorých obyvatelia obce pracujú.

Tabuľka č. 9: Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity v obci Dolné Naštice

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	15	4	19	13
Výroba potravín	3	2	5	4
Výroba nápojov	0	1	1	1

Výroba odevov	1	14	15	14
Výroba kože a kožených výrobkov	8	9	17	16
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	2	0	2	1
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	0	1	1	0
Výroba výrobkov z gumy a plastu	2	0	2	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	0
Výroba a spracovanie kovov	1	0	1	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	5	5	10	9
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	2	0	2	1
Výroba elektrických zariadení	8	9	17	16
Výroba strojov a zariadení i. n.	3	1	4	4
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	6	3	9	7
Výroba nábytku	3	1	4	4
Iná výroba	1	0	1	1
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	0	2	2	2
Inžinierske stavby	1	0	1	0
Špecializované stavebné práce	9	0	9	8
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	1	1	2	2
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	4	2	6	4
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	3	8	7
Pozemná doprava a doprava potrubím	5	3	8	8
Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2	2
Ubytovanie	1	0	1	1
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	4	4	8	6
Nakladateľské činnosti	1	0	1	1
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	2	1	3	2
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	1	0	1	0

Právne a účtovnícke činnosti	1	1	2	2
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	0	1	1	1
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	4	0	4	4
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	1	1
Veterinárne činnosti	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	5	8	13	9
Vzdelávanie	5	8	13	11
Zdravotníctvo	2	5	7	6
Nezistené	8	7	15	7
SPOLU	123	100	223	181

Zdroj: SODB 2011

Pri hodnotení najpočetnejšej skupiny v rámci odvetví hospodárstva je najviac obyvateľov obce zamestnaných v Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace (8,5%). Druhým najpočetnejším sektorom je Výroba kože a kožených výrobkov a Výroba elektrických zariadení rovnako po 7,6 %.

Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec takmer 81%, čo je dané predovšetkým blízkosťou okresného mesta, čo do značnej miery eliminuje podnikateľskú aktivitu a s ňou súvisiacu tvorbu pracovných príležitostí priamo v obci.

2.6 ŠTRUKTÚRA PODĽA NÁBOŽENSKÉHO VIEROVYZNANIA

O štruktúre obyvateľstva podľa náboženského vierovyznania vypovedá nasledujúci štatistický prehľad vychádzajúci z údajov ostatného Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011

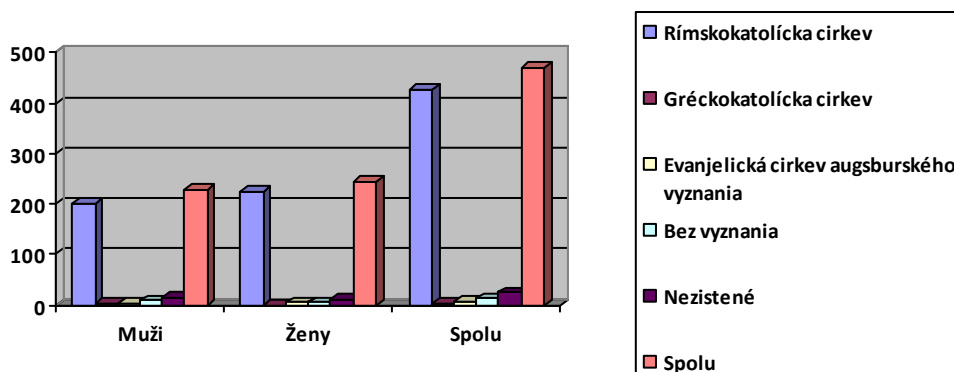

Tabuľka č. 10: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania v obci Dolné Naštice

Náboženské vierovyznanie / cirkev	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	202	225	427
Gréckokatolícka cirkev	1	0	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	4	6
Bez vyznania	8	4	12
Nezistené	14	10	24
Spolu	227	243	470

Zdroj: SODB 2011

Graf č. 1: Štruktúra obyvateľov obce Dolné Naštice podľa vierovyznania

Zdroj: SODB 2011

Z hľadiska náboženského vierovyznania podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sa takmer 90% obyvateľov obce Dolné Naštice hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Evanjelická cirkev je zastúpená 1,2%. Bez vyznania je približne 2,5% obyvateľov.

2.7 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA

Obec možno charakterizovať z hľadiska národnostnej štruktúry je z 95,9 % slovenská obec v roku 2011 sa 451 občanov a ostatní k národnostiam českej, rómskej, poľskej, inej prípadne u 15 občanov sa národnosť nezistila. Národnostná štruktúra obce je výsledkom historického vývoja, v ktorom najdôležitejšiu úlohu zohralo osídlenie územia našimi predkami – Slovanmi.

Tabuľka č. 11: Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti v obci Dolné Naštice

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Dolné Naštice			
Slovenská	216	235	451
Rómska	1	0	1
Česká	0	1	1
Poľská	1	0	1
Iná	1	0	1
Nezistená	8	7	15
Spolu	227	243	470

Zdroj : SOBD 2011

3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Pod sociálnou infraštruktúrou rozumieme súbor činností a aktivít zameraných na poskytovanie služieb a podporu v oblasti školstva, zdravotníctva kultúry, sociálnej pomoci a bývania.

3.1 VZDELÁVANIE A ŠPORT

Vzdelávanie predstavuje procesnú stránku vzdelania. Vzdelanie chápeme ako súhrn znalostí, vedomostí, poznávacích spôsobilostí a schopností, ktoré nadobudol jednotlivец na základe školského vzdelania, učenia, rozumovej výchovy, životných a pracovných skúseností a zámerného vlastného sebazvdelávania.

3.1.1 PREDŠKOLSKÁ A ZÁKLADNÁ ŠKOLSKÁ VÝCHOVA

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1.7.2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

Povinná školská výchova a vzdelávanie sa v obci Dolné Naštice nerealizuje. Nachádza sa tu len materská škôlka, ktorú navštevuje približne 21 detí. Základná, ani stredná škola sa v obci nenachádza. Dôvodom je nízky počet školopovinných detí (približne 40 detí) a jednak blízkosť okresného mesta Bánovce nad Bebravou. Výhodou v tomto smere je i veľmi priaznivá frekvencia dopravného spojenia s okresným mestom. Početnosť školopovinných detí sa dlhodobo pohybuje približne na rovnakej úrovni, čiže prevádzka vlastnej obecnej základnej školy by aj vzhľadom na blízkosť okresného mesta bola neefektívna.

3.1.2 ŠPORT

V obci Dolné Naštice pôsobí futbalový oddiel, ktorý oficiálne vznikol v roku 1930. V priebehu uplynulého obdobia futbalové ihrisko menilo svoje miesto, až napokon bolo postavené v miestnej časti Na pažiti. Postupne bolo zveľaďované a súčasnú podobu získalo v roku 1974. Futbalový oddiel TJ Družstevník hrá zápasy v VI. Lige.

Okrem futbalu však v obci nie je organizovaný žiaden iný šport.

3.2 ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obyvateľom obce Dolné Naštice nie je poskytovaná zdravotná starostlivosť priamo v obci. Nie je tu zriadené zdravotné stredisko, nepôsobí žiadny obvodný, ani špecializovaný lekár. Táto skutočnosť je však dostatočne kompenzovaná

blízkosťou okresného mesta Bánovce nad Bebravou s veľmi dobrým dopravným spojením, čo umožňuje zabezpečiť kompletnú a včasnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých obyvateľov obce. Blízkym zdravotným strediskom je aj obvodné zdravotné stredisko Rybany.

3.3 SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY

Sociálna pomoc a sociálne služby patria medzi základné formy sociálneho zabezpečenia na Slovensku. V rámci sociálnej pomoci a sociálnych služieb sú zabezpečované náhradné zdroje a formy pomoci celým systémom sociálnej pomoci pre občanov, ktorí sa ocitli v zložitých životných situáciách, trpia hmotnou núdzou, a preto je potrebná pomoc zo strany spoločnosti. V rámci sociálnej pomoci ide predovšetkým o príspevky na podporu rodiny a príspevky pre ťažko zdravotne postihnutých.

Občan, ktorý sa ocitne bez príjmu, má nárok na podporu zo strany štátu formou dávok v hmotnej núdzi. Prostredníctvom dávok v hmotnej núdzi sa štát bezprostredne zúčastňuje na riešení niektorých životných situácií občanov a prispieva tak k zlepšeniu ich nepriaznivej životnej a sociálnej úrovne.

V nasledujúcej tabuľke je zachytená sociálna situácia obyvateľstva obce Dolné Naštice, tak ako sa táto vyvíjala v období rokov 2002 – 2006. Prezentuje vývoj počtu poberateľov sociálnych dávok a dotácií z obce Dolné Naštice, ktorý eviduje Odbor sociálnych vecí ÚPSVR Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou.

Tabuľka č. 12: Vývoj počtu poberateľov sociálnych dávok a dotácií v obci Dolné Naštice

Druh sociálnej pomoci	2002	2003	2004	2006	2010	2012	2014
1. Pomoc v hmotnej núdzi							
Dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	35	21	21	26	20	22	22
Príspevky k dávke							
Príspevky na zdravotnú starostlivosť	0	0	21	26	20	21	14
Aktivačný príspevok	0	0	1	6	0	3	4
Príspevok na bývanie	6	4	4	6	10	11	10
Ochranný príspevok	0	0	2	0	6	6	4
Dotácia na stravu (počet detí)	0	0	0	1	1	3	3
Dotácia na školské potreby (počet detí)	0	0	0	1	0	0	3
2. Podpora rodiny							
Prídavok na dieťa	10	9	64	61	67	69	78

Rodičovský príspevok	22	13	12	14	14	18	28
Príspevok pri narodení dieťaťa	1	6	4	5	4	10	14
Príspevok na pohreb	9	7	3	5	0	3	5
3. Peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov							
3.1 Opakované peňažné príspevky na kompenzáciu							
Peňažný príspevok na osobnú asistenciu	0	0	0	0	0	0	1
Diétne stravovanie	10	9	10	8	9	9	9
Hygiena, opotrebovanie	6	12	18	16	17	22	21
Prevádzka osobného motorového vozidla	2	3	3	3	4	8	9
Peňažný príspevok za opatrovanie	6	5	9	9	7	11	14

Zdroj: ÚPSVR Nové Mesto nad Váhom, 2015

Dávka v hmotnej núdzi a príspevky k nej sú určené osobám, ktoré sa ocitli v zložitej životnej situácii a nemôžu si sami zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, domácnosť, rodinu. V sledovanom období rokov 2002 až 2005 zaznamenával počet obyvateľov obce poberajúcich dávku v hmotnej núdzi a súvisiace príspevky k dávke pokles, avšak v roku 2006 došlo k nárastu. Napriek nárastu počtu obyvateľov obce od roku 2010 súvisiaceho s výstavbou bytových a rodinných domov nedochádza k nárastu poberateľov a počet poberateľov je takmer nezmenený. Príspevky na zdravotnú starostlivosť majú klesajúci charakter. Naproti tomu značný je nárast žiadateľov o príspevok na bývanie ako aj aktivačný príspevok. Tento údaj čiastočne odzrkadľuje stav nájomníkov v nových bytoch. Môže ísť o napr. slobodné matky, alebo mladých ľudí, ktorí majú horšiu finančnú situáciu. Ľudia s aktivačným príspevkom však môžu byť v blízkej budúcnosti prínosom pre obec ak nakoľko si zvyšujú aj svoju kvalifikáciu a vedomosti a teda budú možno skôr zaradený do štandardného pracovného procesu. Zvýšený je aj počet poberateľov rodičovských príspevkov a prídavkov na dieťa. Údaj opäť súvisí s nárastom mladých rodín v obci, ktorí sa nasťahovali do novovytvorených bytových domov. Výrazný je aj nárast žiadateľov o peňažné príspevky na opatrovanie ťažko zdravotne postihnutých. Zvýšenie sa prejavilo hlavne aj z demografického hľadiska, teda starnutím obyvateľstva.

V oblasti podpory ťažko zdravotne postihnutých boli poskytované príspevky predovšetkým na diétne stravovanie (8 občanom) a na hygienu a opotrebovanie (16 občanom).

3.4 BÝVANIE

Jednou zo základných ľudských potrieb je bývanie, ktoré sa každý snaží zabezpečiť si na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Údaje pre spracovanie tejto časti boli prevzaté zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001.

Domový fond obce Dolné Naštice tvorí celkovo 153 budov, pričom 112 z týchto domov je trvalo obývaných. 109 domov je zaradených do kategórie rodinné domy, 2 do kategórie bytové domy a 1 dom do kategórie ostatné budovy.

Tabuľka č. 13: Prehľad stavu domového fondu v obci Dolné Naštice

Kategória	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Všetky domy	150	2	1	153
Trvale obývané domy	109	2	1	112

Zdroj: SODB 2011

Celkový počet bytových jednotiek je 171, pričom trvale obývaných je 126 bytov. Priemerná rozloha obytnej plochy na jeden byt je 65,5 m² (z celkovej plochy 102 m²). Priemerná rozloha obytnej plochy na osobu je 19,3 m².

Tabuľka č. 14: Veľkostné charakteristiky domového fondu (trvale obývané byty) obce Dolné Naštice

Kategória	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
- m ² obytnej plochy na 1 byt	67,2	48,8	16,0	65,5
- m ² celkovej plochy na 1 byt	105,1	70,9	30,0	102,0
- m ² obytnej plochy na 1 osobu	19,8	15,7	2,7	19,3
- obytných miestností na 1 byt	3,5	2,67	2,0	3,43

Zdroj: SODB 2001

Nasledujúca tabuľka a grafické znázornenie predstavujú prehľad výstavby domového fondu v obci do roku 2001.

Tabuľka č. 15: Vývoj výstavby domového fondu (trvale obývané byty) v obci Dolné Naštice

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
1899 a nezistené	5	0	0	5
1900 - 1919	1	0	1	2
1920 - 1945	14	0	0	14
1946 - 1970	60	9	0	69
1971 - 1980	22	0	0	22
1981 - 1990	5	0	0	5
1991 - 2001	9	0	0	9
2002 - 2010	8	0	0	8
2011 - 2015	8	60	0	68
SPOLU	132	69	1	202
%	65,35	34,15	0,50	100

Zdroj: OÚ Dolné Naštice, 2015

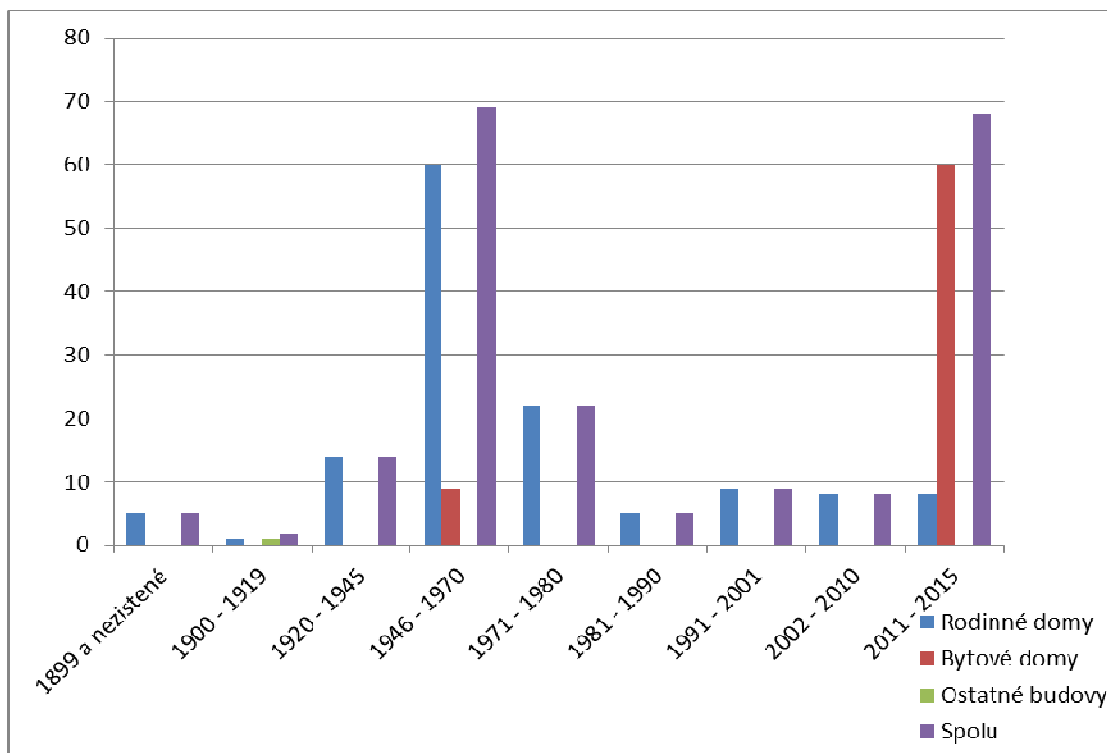
Tabuľka č. 16: Prehľad domového fondu pre službu letáky SP, a.s., v obci Dolné Naštice

ORP	PSČ/ formulár	Pošta	Domové listové schránky		Listové schránky firmy	P.O.BOX		Spolu
			Byty	Domy		Domácnosti	Firmy	
TN	957 01	Dolné Naštice	0	150	5			155

Zdroj: www.posta.sk, 2015

Graf č. 2: Vývoj domového fondu v obci Dolné Naštice

Zdroj: vlastné spracovanie, OÚ Dolné Naštice, 2015

Významný rozmach výstavby domového fondu obec zaznamenala v období rokov 1946 až 1970. V tomto období bolo postavených 60 bytových jednotiek v rodinných domoch, čo predstavovalo 47,6% z celkovej výstavby rodinných domov od začiatku celkového mapovaného obdobia až do roku 2001. V období rokov 2011 až 2015 boli v obci postavené bytové domy s celkovým počtom 60 bytových jednotiek, ktoré tvoria spolu s bytovými jednotkami postavenými v roku 1946-1970 takmer 35% z celkového bytového fondu obce. Tieto bytové domy obec vystavala hlavne vďaka pôžičke. V období rokov 2011-2015 bolo v obci vystavaných 8 rodinných domov.

3.5 ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATELSTVA

Životnú úroveň podmieňujú mnohé indikátory. Vo všeobecnosti je ju možné sledovať aj prostredníctvom úrovne vybavenosti domácnosti, ktorú prezentujú nasledujúce dva prehľady:

Tabuľka č. 17: Vybavenosť domácností (trvale obývaných) v obci Dolné Naštice

Vybavenie domácnosti	bytov		osôb v bytoch	
		%		%
samostatná chladnička	91	72,22	289	67,52
chladnička s mrazničkou	48	38,10	200	46,73
samostatná mraznička	69	54,76	250	58,41
automatická práčka	72	57,14	277	64,72
farebný televízor	106	84,13	381	89,02
telefón v byte	88	69,84	328	76,64
mobilný telefón	11	8,73	47	10,98
rekreačná chata, domček, chalupa	1	0,79	4	0,93
osobný automobil	44	3,49	178	41,59
osobný počítač	12	9,52	57	13,31
osobný počítač s internetom	2	1,59	9	2,10

Zdroj: SODB 2001

Tabuľka č. 18: Vybavenosť domácností plynom, vodou a kanalizáciou v obci Dolné Naštice

vybavenie domácnosti		bytov		osôb v bytoch	
			%		%
s vodovodom	v byte	121	96,03	416	96,96
	mimo bytu	2	1,59	4	0,93
bez vodovodu		3	2,38	8	1,87
s kanalizáciou	prípojka na kanalizačnú sieť	9	7,14	36	8,41
	septik (žumpa)	108	85,71	372	86,92
so splachovacím záchodom		107	84,92	378	88,32
s kúpeľnou alebo sprchovým kútom		113	89,68	394	92,06

Zdroj: SODB 2001

Tabuľka č. 19: Vybavenosť domácností plynom, vodou a kanalizáciou v obci
Dolné Naštice

vybavenie domácnosti		bytov		osôb v bytoch	
			%		%
s vodovodom	v byte	121	96,03	416	96,96
	mimo bytu	2	1,59	4	0,93
bez vodovodu		3	2,38	8	1,87
s kanalizáciou	prípojka na kanalizačnú sieť	9	7,14	36	8,41
	septik (žumpa)	108	85,71	372	86,92
so splachovacím záchodom		107	84,92	378	88,32
s kúpeľnou alebo sprchovým kútom		113	89,68	394	92,06

Zdroj: SODB 2001

3.6 OSTATNÉ PRVKY OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Prvky (prevádzky objektov) občianskej vybavenosti dotvárajú funkčné predpoklady súčasného i ďalšieho rozvoja obce. Z prvkov občianskej vybavenosti sú v obci Dolné Naštice zastúpené: administratíva (obecný úrad), maloobchod (1 predajňa zmiešaného tovaru a 1 predajňa nepotravinárskeho tovaru) a taktiež pohostinstvo miestneho významu. V obci sa nachádzajú objekty rímskokatolíckej cirkvi (kostol a fara). Okrem toho sa v obci nachádza požiarna zbrojnica.

Ostatné prvky občianskej vybavenosti využívajú obyvatelia obce v neďalekom okresnom meste.

3.7 KULTÚRA

Slovensko ponúka bohaté prírodné krásy a jedinečnú, rôznorodú kultúru, ktorou je naša krajina špecifická. Takto možno charakterizovať i obec Dolné Naštice. V minulosti rozvoj kultúry naštartovali predovšetkým divadelní ochotníci, ktorí sa najprv združovali v spolku Omladina. Pre zabezpečenie činnosti tohto spolku si svojpomocne postavili najprv skromné priestory, ktoré postupne dobudovali a zároveň aj premenovali na Osvetovú besedu a neskôr sa kultúrna činnosť sústreďovala v Miestnom osvetovom stredisku. Agilný bol najmä divadelný krúžok, ktorý v minulosti naštudoval množstvo divadelných hier.

Známy bol aj mužský a ženský spevokol, ktorý vystupoval pri rôznych občianskych a cirkevných príležitostiach.

Okrem toho boli organizované rôzne výstavy kvetov, ručných prác, poľnohospodárskych produktov, ako aj organizované kurzy varenia, pečenia a šitia a akcie spoločenského charakteru.

Z hľadiska kultúrneho a historického dedičstva je v obci zaujímavý predovšetkým rímskokatolícky kostol z roku 1900, v ktorom sa na oltári nachádza soška Panny Márie.

3.7.1 KULTÚRNE ZARIADENIA

Kultúrne zariadenia v obci Dolné Naštice zastupujú spoločenské priestory kultúrneho domu a knižnica.

3.7.2 SPOLOČENSKÝ ŽIVOT OBCE

Aj napriek blízkosti okresného mesta ponúkajúceho bohaté kultúrne aj spoločenské vyžitie, aj samotná obec organizuje pravidelné kultúrno-spoločenské akcie, ktoré neodmysliteľne patria do života. Obecný úrad organizuje v spolupráci s rôznymi organizáciami podujatia, ktorých prehľad uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 20: Prehľad spoločenských podujatí organizovaných v obci Dolné Naštice

Názov podujatia	Termín konania	Popis
Deň matiek	máj	Slávnostné stretnutie spojené s kultúrnym programom
Fašiangové oslavy	pred Veľkou nocou	Fašiangové stretnutie občanov obce
Príchod Mikuláša	december	Tradičné stretnutie s oživením si spomienky na sv. Mikuláša, ktorý prinesie deťom baličky
Silvestrovské stretnutie	31.december	Tradičné stretnutia pri príležitosti vzniku SR

Zdroj: OÚ Dolné Naštice

3.7.3 ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIA

Činnosť záujmových združení upravuje Zákon č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení. V obci pôsobí niekoľko záujmových združení, ktoré sa podieľajú na oživení spoločenského a najmä športového života obyvateľov.

Tabuľka č. 21: Prehľad združení a spolkov

Obec	Združenia a spolky
Dolné Naštice	Slovenský zväz záhradkárov
	Dobrovoľný hasičský zbor
	Telovýchovná jednota Družstevník
	Združenie športových a technických činností

Zdroj: OÚ Dolné Naštice

4 EKONOMIKA

Hospodárstvo obce je súhrnom činností hospodárskeho charakteru, ktoré sú realizované na území obce živnostníkmi, fyzickými alebo právnickými osobami, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Všeobecne možno taktiež povedať, že ide o spôsob organizovania ekonomického života spoločnosti aj v takých mikroregiónoch, akými sú obce na Slovensku.

Hospodárstvo obce je tvorené sústavou hospodárskych subjektov (firmy, domácnosti, štátne orgány a iné), ktorého hlavnou úlohou je uspokojenie potrieb obyvateľov obce.

Hospodárstvo obce je možné posudzovať v dvoch odlišných rovinách. Jedna sa opiera o spomínané uspokojovanie potrieb obyvateľov obce a druhá súvisí s hospodárením obce ako orgánu verejnej štátnej správy.

4.1 ANALÝZA HOSPODÁRSTVA – ODVETVOVÁ ŠTRUKTÚRA

Hospodárstvo je súhrnom sektorov, odvetví a činností, ktoré sú prepojené deľbou práce. Je jednoduchým vyjadrením podstatných znakov a vlastností hospodársko-politického systému, pretože oba termíny zahrňujú rovnakú škálu subjektov, cieľov, vlastností a vzťahov.

Pre potreby analýzy sme hospodárstvo obce rozdelili do štyroch základných skupín resp. sektorov. Ide o:

- primárny sektor (poľnohospodárstvo)
- sekundárny sektor (priemysel)
- terciárny sektor (služby)
- kvartérny sektor (informácie)

Odvetvová klasifikácia ekonomických činností (ďalej OKEČ) je číselník obsahujúci zoznam pracovných činností, ktoré sú vykonávané tak kolektívom ako aj individuálnymi subjektmi.

Prehľad podnikateľských subjektov so sídlom v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

V obci sídli spolu 31 čo je nárast od roku 2006 o 15 podnikateľských subjektov. V najväčšej miere sú zastúpení podnikatelia – fyzické osoby, nezapísané do Obchodného registra, t. j. živnostníci, ktorí pôsobia predovšetkým vo sfére maloobchodu. Všetky podnikateľské subjekty spadajú do kategórie mikropodnikov, ktoré majú minimálny (po väčšine žiadny) počet zamestnancov.

Tabuľka č. 22: Prehľad podnikateľských subjektov a ich predmet podnikania

Podnikateľský subjekt	Predmet podnikania	IČO
<u>Marian Petreje, Dolné Naštice 4, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Zmiešané hospodárstvo</i>	IČO: 37914081
<u>Ladislav Langer, Dolné Naštice 18, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatné služby poskytované v lesníctve</i>	IČO: 33912041
<u>Peter Bernolák KOVOUP, Dolné Naštice 98, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Výroba kovových konštrukcií a ich častí</i>	IČO: 40518671
<u>BATTO s. r. o., Dolné Naštice 180, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.</i>	IČO: 46123806
<u>Ing. Ján KOZINKA, Dolné Naštice 175, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Výroba elektronických komponentov</i>	IČO: 30882907
<u>Jozef Vrabec PANEB, Dolné Naštice 140, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Výroba ostatných strojov na všeobecné účely i. n.</i>	IČO: 40519147
<u>Ing. Gabriel Dravecký GD PROJECT, Dolné Naštice 40, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Oprava strojov</i>	IČO: 45467129
<u>Ján Danko, Dolné Naštice 6, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Zemné práce</i>	IČO: 41372611
<u>Peter Danko, Dolné Naštice 33, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Zemné práce</i>	IČO: 41372603
<u>Jozef Žatko, Dolné Naštice 51, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Zemné práce</i>	IČO: 47756527
<u>Andrej Cigáň, Dolné Naštice 190, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Stolárske práce</i>	IČO: 41954289
<u>Jarolím Žatko, Dolné Naštice 110, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Stolárske práce</i>	IČO: 33408459
<u>eFeF KLIMA s. r. o., Dolné Naštice 38, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce</i>	IČO: 47201371
<u>František Danko, Dolné Naštice 153, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatné špecializované stavebné práce i. n.</i>	IČO: 43986153
<u>Dušan Igaz - I.D.M., Dolné Naštice 87, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Maloobchod s dielmi a príslušenstvom motorových vozidiel</i>	IČO: 34477675

<u>Mgr. Alžbeta Kasalová, Dolné Naštice 78, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Špecializované sprostredkovanie obchodu s iným špecifickým tovarom</i>	IČO: 35208872
<u>Anna Vrabcová, Dolné Naštice 140, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach</i>	IČO: 37452151
<u>HEMASA s. r. o., Dolné Naštice 187, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach</i>	IČO: 46612475
<u>A S K s.r.o., Dolné Naštice 78, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Lekárne</i>	IČO: 36670073
<u>ZEA Lekáreň s.r.o., Dolné Naštice 78, 957 01 Bánovce nad Bebravou</u>	<i>Lekárne</i>	IČO: 36701572
<u>Martin Šaray, Dolné Naštice 125, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Jedálne</i>	IČO: 47205539
<u>Mária Kusá, Dolné Naštice 136, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatné pomocné činnosti finančných služieb okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia</i>	IČO: 42375151
<u>ES & AT, s.r.o., Dolné Naštice 167, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Účtovnícke a auditorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo</i>	IČO: 36321753
<u>Ing. Juraj Muran, Dolné Naštice 31, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Inžinierske činnosti a poradenstvo</i>	IČO: 46732268
<u>Ing. Michal Muran M - GEO, Dolné Naštice 31, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Geodetické činnosti</i>	IČO: 45477795
<u>Miroslav Igaz MIRA FOTO & DESIGN STUDIO, Dolné Naštice 37, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Fotografické činnosti</i>	IČO: 34479635
<u>Martina Juhaščíková, Dolné Naštice 192, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Baliace činnosti</i>	IČO: 44975112
<u>J.Z.Durmek, s.r.o., Dolné Naštice 191/6, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.</i>	IČO: 47315181
<u>Jozef Šorec, Dolné Naštice 190, 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Činnosti škôl pre výučbu vedenia dopravných prostriedkov</i>	IČO: 45619140
<u>Telovýchovná jednota Družstevník Dolné Naštice, Dolné Naštice , 957 01 Dolné Naštice</u>	<i>Činnosti ostatných členských organizácií</i>	IČO: 34005820

Zdroj: www.vsetkyfirmy.sk, 2015

Z uvedenej tabuľky je zrejmé, že v obci sú zastúpené subjekty zaoberajúce veľkoobchodom a maloobchodom, opravou motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru, zemnými prácami. Okrem toho v obci pôsobia podnikateľské subjekty venujúce sa priemyselnej výrobe – konkrétne nábytkárskej výrobe a taktiež poľnohospodárskym aktivitám.

Prehľad podnikateľských subjektov v obci vykazuje istú mieru nepresnosti, nakoľko jednotlivé subjekty vykazujú v štatistických údajoch jednu a viac činností a v niektorých prípadoch aj viac miest pôsobenia. Jednoznačne však možno povedať, že priamo v obci je zamestnaných len minimum obyvateľov, väčšina ekonomicky aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou mimo obce. Výhodou je v tomto prípade blízkosť okresného mesta Bánovce nad Bebravou.

4.1.1 ANALÝZA PRIMÁRNEHO SEKTORA

Poľnohospodárstvo je odvetvie materiálnej výroby, ktoré zabezpečuje potraviny pre obyvateľstvo, suroviny pre potravinársky a ľahký priemysel pestovaním kultúrnych rastlín a chovom hospodárskych zvierat. Základnými zložkami poľnohospodárskej výroby je rastlinná a živočíšna výroba.

K základným charakteristikám primárneho sektora patrí nízke pracovné tempo, pomalý rast produktivity práce, vysoká investičná náročnosť a relatívne malá ziskovosť, ktorá spôsobuje malý záujem zo strany súkromného sektora o vstup doň.

Obec leží v poľnohospodárskej oblasti, prevažnú časť katastrálneho územia obce tvorí poľnohospodárska pôda. Tá je v starostlivosti Podielníckeho poľnohospodárskeho družstva Rybany – Hospodársky dvor Dolné Naštice, ktoré hospodári na cca 394 ha ornej pôdy. Okrem toho pôsobia v obci dvaja samostatne hospodáriaci roľníci.

4.1.2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEHO SEKTORA

Priemysel je odvetvie materiálnej výroby zahŕňajúce získavanie nerastných, rastlinných a živočíšnych surovín a ich spracovanie, ako aj opravu výrobkov z nich vyrobených a výrobu a rozvod energie každého druhu. Rozdeľuje sa na ľahký a ťažký priemysel. Práve sekundárny sektor sa podieľa najväčšou mierou na hospodárstve a na zamestnanosti. Priemyselná výroba je v obci reprezentovaná výrobou nábytku, ktorej sa venujú 2 subjekty.

4.1.3 ANALÝZA TERCIÁRNEHO SEKTORA

V modernej ekonomike by sa práve služby mali na tvorbe hrubého národného produktu podieľať najvyššou mierou. Pod službami rozumieme výsledok určitej ekonomickej činnosti s cieľom uspokojovať ľudské potreby. Môže ísť pri tom o služby materiálnej alebo nemateriálnej povahy. K službám materiálnej povahy môžeme zaradiť napríklad opravárenské alebo údržbárske služby, služby nákladnej dopravy, obchodu, časti spracovateľského obchodu a podobne. Za služby nemateriálnej povahy považujeme služby v oblasti školstva, vedy, kultúry a iných nevýrobných oblastí.

V obci zastupuje oblasť terciárneho sektoru predovšetkým maloobchodný predaj, pohostinstvo a služby materskej školy a knižnice. Ostatné služby využívajú obyvatelia v neďalekom okresnom meste Bánovce nad Bebravou.

4.1.4 ANALÝZA KVARTÉRNEHO SEKTORA

Kvartérny sektor hospodárstva je relatívne novým sektorom. Patrí sem prenos informácií, činnosti spojené so vzdelávaním, vedou a výskumom. Veda a výskum sú náročné oblasti hlavne z hľadiska kapacít, technologického vybavenia, financií.

Veda a výskum nie sú v riešenom území rozvíjané. Kvartérny sektor sa na hospodárstve obce nepodieľa.

4.2 ANALÝZA TRHU PRÁCE

Trh práce je trhom, na ktorom sa obchoduje s prácou ako jedným z výrobných faktorov. Hlavnými indikátormi sú ponuka a dopyt po práci. Veľkosť ponuky práce súvisí v prvom rade s hraničnými nákladmi domácnosti pri vynakladaní práce a odmenou za vykonanú prácu. Toto vyúsťuje do ovplyvňovania veľmi dôležitého ukazovateľa v makroekonómii, a tým je miera nezamestnanosti.

Pre komplexnosť predkladaného PHSR je potrebné venovať pozornosť miere nezamestnanosti, jej vývoju, očakávaným prognózam a faktorom, ktoré ju ovplyvňujú.

Trh práce je určený pre osoby, ktoré nemajú zamestnanie a aktívne si ho hľadajú, a osoby, ktoré zamestnanie majú, ale chcú ho zmeniť. V prvom rade je potrebné si vopred zadať pojem nezamestnaná osoba, resp. uchádzač o zamestnanie. Vo všeobecnosti sú definované tri podmienky nezamestnanosti, kedy uchádzačom o zamestnanie je občan, ktorý:

- je schopný práce (berúc do úvahy vek, zdravotný stav, osobnú situáciu),
- má záujem pracovať (eliminácia osôb s alternatívnou životnou stratégiou),
- aktívne si hľadá zamestnanie,
- je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu práce,
- je aj napriek snahe nájsť si zamestnanie v daný okamih bez práce.

Vývoj nezamestnanosti podľa počtu evidovaných nezamestnaných podľa pohlavia, za obdobie posledných piatich rokov, v obci Dolné Naštice dokumentujú údaje Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom, pracovisko Bánovce nad Bebravou spracované v nasledujúcej tabuľke a grafe:

Tabuľka č. 23: Prehľad počtu evidovaných nezamestnaných uchádzačov
o zamestnanie podľa pohlavia v obci Dolné Naštice

Pohlavie	2002	2003	2004	2005	2006	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Muži	21	21	11	7	6	11	13	16	19	19	15
Ženy	11	14	8	11	6	11	12	15	12	12	13
Spolu	32	35	19	18	12	22	25	31	31	31	28

Zdroj: ÚPSVR Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou

Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Dolné Naštice počas rokov 2010 až 2015 stúpal v auguste bol počet 28 občanov.

Miera nezamestnanosti v obci vykazuje v rozsahu posledných piatich rokoch nárast. Počet evidovaných nezamestnaných stúpol v období hraničného roku 2011 z 25 nezamestnaných osôb na 31 nezamestnaných osôb v roku 2015. Takýto vývoj počtu evidovaných nezamestnaných možno hodnotiť jednoznačne negatívne

Na stav nezamestnanosti v obci Dolné Naštice vplýva viacero negatívnych faktorov, medzi ktoré patrí najmä nižšia vzdelanostná úroveň, štruktúra priemyslu v regióne, nedostatočne rozvinutý cestovný ruch a služby či nedostatok vhodných regionálnych projektov. Pri sledovaní miery nezamestnanosti sa najčastejšie uplatňujú kritériá, akými sú vek, vzdelanie uchádzača o zamestnanie a dĺžka evidencie.

I keď je nezamestnanosť v obci na pomerne zvládnuteľnej úrovni, v spoločnosti predstavuje vážny sociálno-ekonomický problém, ktorého dopad presahuje oblasť sledovaného územia, preto je potrebné venovať maximálne úsilie na jeho elimináciu, pretože dlhodobí nezamestnaní strácajú najmä dôležité pracovné návyky. Jedným z možných riešení je ďalší vzdelávací proces, ktorý by nadväzoval na aktuálne potreby trhu práce. Pod ďalším vzdelávaním rozumieme najmä rekvalifikačné kurzy a kurzy celoživotného, resp. doplnkového vzdelávania. Hlavným nástrojom zvyšovania flexibility pracovnej sily je rekvalifikácia, ktorá je definovaná ako teoretická alebo praktická príprava, ktorá umožňuje získať nové vedomosti a odborné zručnosti za účelom pracovného uplatnenia uchádzača o zamestnanie vo vhodnom zamestnaní alebo na účel udržiavania zamestnanca v stávajúcom zamestnaní. V tejto činnosti je dôležitá súčinnosť medzi príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, obcou a potenciálnymi zamestnávateľmi.

4.3 MAJETOK A ROZPOČET OBCE

O hospodárení obce vypovedajú nasledovné údaje o stave príjmov, výdavkov a výsledku hospodárenia obce v priebehu rokov 2002 až 2006.

Tabuľka č. 24: Vývoj hospodárenia v obci Dolné Naštice (v tis. Sk)

Ukazovateľ / Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Príjmy (v tis. Sk)	1 996	2 724	3 868	3 302	4 906
Výdavky (v tis. Sk)	2 086	2 728	2 750	3 455	4 033
Výsledok hospodárenia (v tis. Sk)	- 90	- 4	1 118	- 153	873

Zdroj: OÚ Dolné Naštice

Tabuľka č. 25: Vývoj hospodárenia v obci Dolné Naštice (v €)

Ukazovateľ / Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy (v €)	223 757	224 184	665 610	484 591	330 617
Výdavky (v €)	138 682	239 191	198 289	266 231	288 640
Výsledok hospodárenia (v €)	85 075	- 15 007	467 321	218 360	41 977

Zdroj: www.registraciauz.sk

Hospodárenie obce možno v sledovanom období považovať za relatívne efektívne – aj napriek faktu, že v roku 2002, 2003 a 2005 bol výsledok hospodárenia záporný. Išlo však o relatívne nižšie rozpočtové schodky, ktoré boli dostatočne vykryté výsledkami hospodárenia v rokoch 2004 a 2006.

Hospodárenie obce od roku 2012 je pozitívne dôvodom boli výnosy samosprávy z kapitálových transferov a poplatkov. Prínosom obce pre ďalšie obdobie môžu byť poplatky od podnikateľských subjektov podnikajúcich v na území obce. Ohrozením by mohlo pre nasledujúce obdobie byť splatenie úveru na bytové domy.

5 CESTOVNÝ RUCH

V podmienkach Slovenskej republiky zohráva cestovný ruch veľmi dôležitú úlohu, nakoľko na území krajiny sa nachádza krásna príroda, atraktívne kultúrno-historické pamiatky, rekreačno-oddychové centrá a veľa pozornosti sa venuje zachovávaniu a opätovnému oživovaniu ľudových zvykov a tradícií. Dôležitou súčasťou cestovného ruchu je neustále sa zvyšujúca kvalita služieb, ako aj miera dostupnosti dopravnej siete. Zvýšenú pozornosť v súčasnosti zaznamenávajú aj športové zariadenia, areály, ktoré lákajú bohatým repertoárom ponúkaných služieb.

5.1 ZARIADENIA CESTOVNÉHO RUCHU

Územie obce Dolné Naštice je zaujímavým priestorom, ktorý je charakteristický nížinatým reliéfom a návštevníkom ponúka zaujímavú prírodnú scenériu pre každú kategóriu turistov. Pomerne blízko sa nachádzajú Strážovské vrchy s bohatými lesmi, ktoré sú charakteristické množstvom húb, liečivých rastlín a lesných plodov. V katastri obce sa nachádzajú predovšetkým polia a lúky, špecifické pre toto územie. Návštevníkov skôr láka prostredie okolo rieky Bebrava, ktoré poskytuje príležitosť na oddych a rekreáciu.

Obec patrí do mikroregiónu Pobebravie, ktorý združuje obce Rybany, Nedašovce, Vysočany, Pravotice, Brezolupy, Dolné Naštice, Pečeňany, Ostratice, Otrhánky, Haláčovce a Miezgovce. Sídлом mikroregiónu sú Rybany. Pobebravie návštevníkom ponúka oddych pri vodnej nádrži Jerichov v katastri obce Vysočany s možnosťou rybolovu, občerstvenia a ubytovania. Nachádza sa tu veľká chatová oblasť. Pozornosť upútajú i ďalšie vodné nádrže - Haláčovce a chovný rybník v Nedašovciach s celoročným hniezdiskom labutí. Ostratice sú známe produkciou okrasných drevín a ovocných výpestkov rôznych druhov. Športové vyžitie nájdu návštevníci hlavne v obciach Rybany a Brezolupy, kde sú vybudované viacúčelové ihriská na tenis, volejbal, futbal a iné športy. V obci Brezolupy sa nachádza zaujímavé detské ihrisko – Farebný svet. Pobebravie dediny mikroregiónu obklopujú krásne hory s možnosťou hubárčenia a príjemných prechádzok.

Obec je taktiež členom mikroregiónu Bánovecko, ktorého sídlom je okresné mesto Bánovce nad Bebravou.

Príležitosťou je aj skutočnosť, že obec sa nachádza blízko Bánoviec nad Bebravou, ktoré poskytujú mnohé atraktivity historického, kultúrneho či spoločenského charakteru v rámci cestovného ruchu.

Na obecnom úrade v Dolných Našticiach môže každý návštevník obce a okolia dostať informácie o možnostiach ubytovania, turistiky či kultúrno-historických atraktivít regiónu. Obec je začlenená do miestnej akčnej skupiny Bebrava. K rozvoju cestovného ruchu môže napomôcť aj spolupráca s informačným centrom v Bánovciach nad Bebravou a s turisticko informačnými

kanceláriami z blízkeho okolia. Podporu a súdržnosť regiónu by mohla pomôcť zabezpečiť miestna akčná skupina Bebrava.

5.1.1 UBYTOVACIE ZARIADENIA

Napriek tomu, že región je zaujímavý pre rôzne formy rekreácie, turistiky, cykloturistiky či rybolovu, v obci sa nenachádza žiadne ubytovacie zariadenie cestovného ruchu. Túto funkciu preberá blízke okresné mesto Bánovce nad Bebravou.

5.1.2 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Podobne ako ubytovacie zariadenia nie sú v obci zastúpené ani stravovacie a reštauračné služby. Jediným zariadením tohto charakteru v obci je miestne pohostinstvo. Služby pre potreby cestovného ruchu však v plnej miere preberá okresné mesto Bánovce nad Bebravou.

5.2 ZÓNOVÉ ČLENENIE TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ

Tabuľka č. 26: Prehľad turistických atrakcií v okolí obce Dolné Naštice podľa vzdialenosti

Vzdialenosť	Mesto/obec	Atraktivita
do 5 km	Bánovce nad Bebravou	Termálne kúpalisko Pažiť
		Krytá plaváreň
		Kostol sv. Mikuláša z 15. storočia
do 10 km	Malé Bielice	Ozdravné stredisko s liečivou minerálnou vodou
		Vyhliadkové lety
	Vysočany	Vodná nádrž Jerichov s chatovou oblasťou
	Uhrovec	Jankov vršok – pamätník SNP
		Rodný dom E. Štúra a A. Dubčeka
		Zrúcanina Hradu Uhrovske Podhradie
do 30 km	Trenčianske Teplice	Art film – filmový festival
		Kúpeľný dom Sina s kúpeľom Hamman v orientálnom štýle
	Trenčín	Trenčiansky hrad

		Rímsky nápis
		Farský kostol a schody
		Katov dom
		Piaristický kostol
		Mestská veža
		Synagóga
		Krytá plaváreň
		Zimný štadión
		Bažant Pohoda – hudobný festival
		Považské múzeum
		SNM - Múzeum židovskej kultúry
		Countryfest
		Bábkové divadlo
		Verejná motokárová hala
		Vyhliadkové lety
do 40 km	Bojnice	Bojnický zámok
		ZOO
		Termálne kúpalisko
do 50 km	Rajecká Lesná	Košariská
		Slovenský Betlehem

Zdroj: www.limba.com

6 DOPRAVNÁ A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Kvalitná dopravná a technická infraštruktúra obce významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života a životnej úrovne obyvateľov.

Dobrá dopravná dostupnosť je jedným z predpokladov rozvoja obce - veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektivitu dovozu vstupov na územie a vývozu výstupov z územia.

Technická infraštruktúra zahŕňa zariadenia a rozvody zabezpečujúce distribúciu elektrickej energie, tepla, plynu, vody, komunikačné siete a kanalizáciu. Značnou mierou ovplyvňuje kvalitu života v obci i životnú úroveň obyvateľov.

6.1 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Dopravný systém na Slovensku nedosahuje kvalitu ostatných štátov EÚ. Existuje potreba dobudovania a najmä skvalitnenia existujúcej dopravnej infraštruktúry na našom území. Cieľom je zefektívnenie dopravy a kompatibilita dopravných systémov.

6.1.1 CESTNÁ DOPRAVA

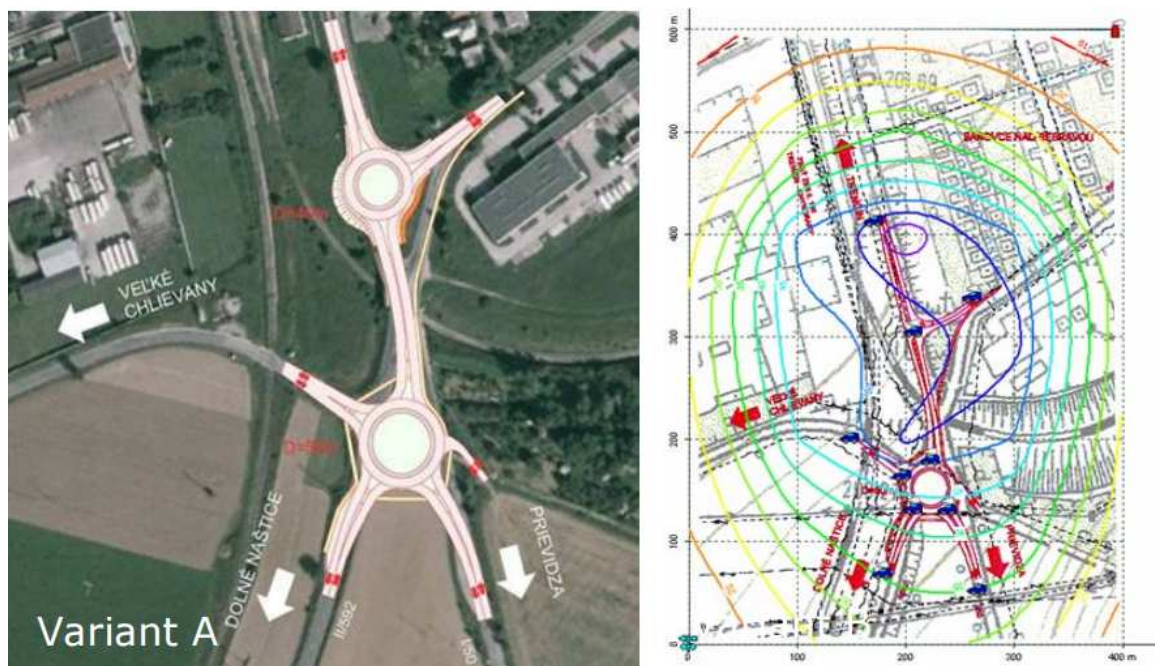
Veľký význam pre obec Dolné Naštice zohráva cestná doprava, ktorá tvorí jeden z dominantných systémov v preprave. Priamo cez obec prechádza cesta III. triedy č. 592 v dĺžke 4,339 km, ktorá tvorí hlavnú komunikáciu, prostredníctvom ktorej má obec dobré prepojenie s okresným mestom Bánovce nad Bebravou a následne so susednou obcou Rybany. Okrem tejto komunikácie má obec Dolné Naštice cestné spojenie i so susednou obcou Pečeňany v dĺžke 2,681 km.

Okresom Bánovce nad Bebravou s čiastočným zásahom aj do katastrálneho územia obce Dolné Naštice vedie v dĺžke 17,571 km i dôležitá cesta I. triedy E 50, ktorá je spojnicou okresného mesta Prievidza s krajským mestom Trenčín (prepojením cez okresné mesto Bánovce nad Bebravou). Blízkosť tejto komunikácie je pre obec veľkou výhodou.

Prehľad údajov o sieti cestných komunikácií v okrese Bánovce nad Bebravou prezentuje nasledujúca tabuľka.

Mapa č. 3 : Dopravné napojenie pri obci Dolné Naštice

Tabuľka č. 27: Základné údaje o sieti cestných komunikácií v okrese Bánovce nad Bebravou k 1. 1. 2015

	Cesty				
	I. triedy	II. triedy	III. triedy	Diaľnice	SPOLU
Dĺžka	17,478 km	10,661 km	152,981 km	0 km	181,120 km
Plocha	139 966 m ²	71 319 m ²	943 389 m ²	0 m ²	1 154 674 m ²
Hustota cestnej siete	4,043km/ tis. obyvateľov				

Zdroj: www.ssc.sk, 2015

6.1.2 AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Autobusová hromadná preprava je realizovaná prostredníctvom SAD Prievidza. V obci sa nachádza jedna autobusová zastávka, z ktorej je zabezpečené spojenie do Bánoviec nad Bebravou s intenzitou 48 priamych denných spojov v smere tam a späť. Čas docestovania je 4 minúty, pri niektorých spojoch, ktoré zachádzajú do okolitých obcí, sa čas docestovania mierne predlžuje. Cez víkend sa spojenie s Bánovcami nad Bebravou znižuje na 8 spojov tam a späť.

6.1.3 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Západnou stranou katastrálneho územia obce Dolných Naštice prechádza železničná trať spájajúca železničné uzly Trenčín a Chynorany. Táto trať bola

vybudovaná v roku 1900, kedy bola v obci zriadená najprv zastávka a neskôr vybudovaná menšia stanica.

Táto trať sprostredkováva železničnú dopravu a zabezpečuje prepravu osôb najmä do okresného mesta Bánovce nad Bebravou s intenzitou 6 priamych denných spojov v smere tam a späť. Železničná vzdialenosť s medzi obcou a okresným mestom je 4 km a doba jazdy je 4 min. Rovnaká intenzita spojenia je i v opačnom smere do železničného uzla Chynorany, pričom železničná vzdialenosť je 10 km a doba jazdy je 14 min.

6.1.4 VODNÁ DOPRAVA

Na území obce sa nenachádza vodný tok, ktorý by zabezpečoval vodnú dopravu širšieho využitia. Katastrálnym územím obce preteká rieka Bebrava, ktorá však neposkytuje podmienky pre realizáciu akéhokoľvek druhu vodnej dopravy a ani v budúcnosti sa neplánuje vybudovanie vodného kanála pre zabezpečenie vodnej dopravy.

6.1.5 LETECKÁ DOPRAVA

V obci Dolné Naštice sa nenachádza zariadenie zabezpečujúce leteckú dopravu. Najbližšie situovaným letiskom je letisko v susednej obci Rybany, ktoré má štatút letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve.

Najbližším letiskom určeným pre osobnú dopravu je Sliač, ktoré je vzdialené od obce cca 100 km. Letisko Sliač je regionálnym letiskom pre medzinárodnú dopravu, ktoré ponúka pravidelné letecké spojenie s Prahou, charterové lety, služby leteckej nákladnej dopravy, služby pre vojenské lietadlá, záchrannú službu a i.

Základné parametre letiska Sliač predstavuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 28: Technické parametre letiska Sliač

Letisko Sliač	Parametre
Poloha letiska	48° 10' 12" s.g.š. 17° 12' 46" v.g.d.
Nadmorská výška	133 m.n.m.
Prevádzková doba	24 hod.
Vzletová a pristávacia dráha	18/36: 2 400m dlhá a 60m široká, cementovo betónový povrch,
Počet stojísk na vybavovacej ploche	5
Požiarna kategória letiska	4 (na vyžiadanie až 7)

Zdroj: Letisko Sliač 2006

6.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra obce je tvorená základným vybavením zariadeniami a rozvodmi zabezpečujúcimi distribúciu elektrickej energie, tepla, plynu, vody, ako aj dopravnými a komunikačnými sieťami a kanalizáciou.

6.2.1 ELEKTRIFIKÁCIA PREDMETNÉHO ÚZEMIA

Elektrifikácia obce Dolné Naštice začala v roku 1931, pričom elektrické vedenie bolo niekoľkokrát zrekonštruované – naposledy v roku 1994. V súčasnosti sú obyvatelia obce zásobovaní prostredníctvom 5 trafostaníc, ktoré sú napojené na rozvodňu TR 110/22 kV Bánovce nad Bebravou a Partizánske cez 22 kV vzdušné a káblové vývody. Prevádzkovateľom je Západoslovenská energetika, prevádzková správa Trenčín.

6.2.2 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Prehľad spôsobov zásobovania teplom v obci prináša nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 29: Prehľad spôsobov zásobovania teplom v obci Dolné Naštice

Vybavenie domácnosti	bytov		osôb v bytoch	
		%		%
Ústredné kúrenie diaľkové	-	-	-	-
Ústredné kúrenie lokálne	73	57,94	275	64,25
na pevné palivo	38		144	
na plyn	-		-	
elektrické	35		131	
Etážové kúrenie	8	6,35	31	7,24
na pevné palivo	6		23	
na plyn	-		-	
ostatné	2		8	
Kachle	18	14,29	41	9,58
na pevné palivo	17		40	
elektrické	1		1	
plynové	-		-	
ostatné	-		-	
Iné	27	21,43	81	18,93
SPOLU	126	100	428	100

Zdroj: OÚ Dolné Naštice,

6.2.3 ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Zásobovanie pitnou vodou sa v obci Dolné Naštice zabezpečuje prostredníctvom verejného vodovodu, ktorý bol vybudovaný v rokoch 1970-71.

Čiastočne sú využívané aj individuálne vodné zdroje, ktoré slúžia najmä ako výpomoc pri hospodárskej činnosti obyvateľov.

Na verejný vodovod, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu Uhrovec – Horné Naštice – Dolné Naštice – Šišov³, sú napojení takmer všetci obyvatelia obce (97%). Hromadné zásobovanie pitnou vodou využíva prameň Žitná – DOBRANSKA⁴.

6.2.4 ODVÁDZANIE A ZNEŠKODŇOVANIE SPLAŠKOVÝCH ODPADOVÝCH VÔD

V obci Dolné Naštice je vybudovaná verejná kanalizácia. Jej výstavba bola dokončená v roku 1978 a podľa SODB z roku 2001 je na ňu napojených 9 bytových jednotiek, ktoré sú trvalo obývané.

Splaškové vody z ostatných rodinných domov ako aj z verejných budov sú individuálne zachytávané do žump, pričom ich vývoz si zabezpečujú obyvatelia obce.

Obec nemá vlastnú ČOV, kanalizácia nie je napojená na ČOV

6.2.5 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Obec Dolné Naštice nie je plynofikovaná, pričom v budúcnosti sa uvažuje o jej plynifikácii.

6.2.6 TELEKOMUNIKÁCIE

Telefonizácia obce Dolné Naštice je zabezpečovaná prostredníctvom miestnej telefónnej siete prostredníctvom káblov, ktoré sú vedené vzdušnými trasami. Pre potreby všetkých občanov ako aj návštevníkov je v obci zriadený 1 telefónny automat.

Tabuľka č. 30: Telekomunikačné a internetové služby v obci Dolné Naštice

Operátor /sieť	GSM	GPRS	EDGE	3G/ HSUPA (5,8 Mb/s)	3G/ HSPA+ (42 Mb/s)	4G/LTE (73 Mb/s)	4G/LTE (150 Mb/s)	Optika	ADSL /DSL
Telekom	A	A	A	A	Č	Č	N	N	ADSL
Orange	A	A	A	A	O	Č	N	N	N
O2	A	A	A	A	A	A	N	N	N
4ka	A	A	A	N	N	N	N	N	N
SWAN	N	N	N	N	N	Č	N	N	N
Slovanet	N	N	N	N	N	N	N	N	DSL

Zdroj: vlastné spracovanie 2015

³ Zdroj: Zadanie územného plánu obce Dolné Naštice

⁴ Zdroj: Zadanie územného plánu obce Dolné Naštice

Vysvetlivky:

A-áno signál dostatočný, N – pripojenie nie je, O – obmedzený, Č- čiastočné pokrytie (pripojenie)

Spojenie prostredníctvom mobilnej siete je zabezpečované mobilnými operátormi T-Mobile, Orange a O2, pričom signálom je pokryté celé územie obce. V obci nie je optické pripojenie. Spoločnosť Telekom má slabší signál v pokrytí 3G, naopak v 4G sieť pokrýva takmer celé územie. Signál je však dostatočne silný prevažne vonku a nie v budovách. Pokrytie signálom od spoločnosti Orange je veľmi dobré v pokrytí 3G, ktoré však vykazuje kolísanie v budovách. Tretí operátor O2 –Telefonica, má výborné pokrytie pre základné hlasové služby 2G, v 3G sieti je signál dostatočný aj v budovách. O2 vykazuje aj stabilný signál pri 4G LTE sieti, kde má vo vonkajšom priestore plný signál. Internetové služby je možné využiť aj od spoločnosti Prvá Bánovská Informačná spol. s.r.o., ktorá umožňuje pokrytie cez wi-fi.

7 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Životné prostredie je priestor, v ktorom všetci žijeme a pohybujeme sa. Je to množstvo navzájom súvisiacich a prepojených prírodných zložiek, ktoré sa nedajú od seba oddeliť; a preto si aj ochrana prírody vyžadujú komplexný, systematický prístup berúci do úvahy všetky zložky životného prostredia.

Cieľ ochrany prírody a krajiny spočíva v predchádzaní, obmedzovaní, resp. odstraňovaní zásahov, ktoré ohrozujú, poškodzujú a ničia podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, estetický vzhľad krajiny a znižujú jej ekologickú stabilitu. V rámci celoplošných opatrení sa požaduje chrániť a rešpektovať poľnohospodársky a lesný pôdny fond a vymedzené chránené územia a národné prírodné rezervácie v rámci katastrálneho územia obce.

7.1 OCHRANA VÔD

Ochranu vôd je potrebné vnímať ako komplexnú a navzájom prepojenú ochranu množstva a kvality povrchových a podzemných vôd. Ochrana vôd a ich racionálne využívanie je riešené v zákonoch na národnej úrovni so zapracovanými priamymi a nepriamymi novelizáciami. Slovenská republika transponovala rámcovú smernicu o vodách (smernica 2000/60/ES) do nového vodného zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Hlavným cieľom právnej úpravy na úseku ochrany vôd a ich racionálneho využívania je dosiahnutie „dobrého stavu“ všetkých vôd. Znamená to dosiahnutie dobrého ekologického a dobrého chemického stavu pre útvary povrchových vôd a pre umelé vodné útvary a výrazne zmenené vodné útvary (kanály, prieplavy, vodné nádrže atď.)

Dobrý stav podzemných vôd znamená dosiahnutie dobrého kvantitatívneho a dobrého chemického stavu a odvrátenie trendov zvyšovania koncentrácie znečisťujúcich látok vo vodnom prostredí.

Na územie katastra obce sa vzťahuje všeobecná ochrana vody a vodných zdrojov na základe už vyššie spomínaného zákona. V katastri obce sa nenachádza žiadna chránená vodohospodárska oblasť, ktorá by si vyžadovala osobitný prístup k správe vodných zdrojov. Špecifickú, sprísnenú ochranu si však vyžadujú zdroje pitnej vody, ktoré sú zaradené do pásiem hygienickej ochrany.

Významný podiel na znečistení vôd majú neodkanalizované sídla v obci, PD živočíšnej výroby, čierne skládky (čierna skládka – bývalý mlynský náhon), komunálny odpad. Veľmi významné nebezpečenstvo predstavuje aj voda akumulovaná v žumpách, ktorých technický stav je nevyhovujúci, resp. prevažujúci spôsob nakladania s týmito vodami.⁵

⁵ Zdroj: Krajinnno-ekologický plán Dolné Naštice

7.2 OCHRANA OVZDUŠIA

Okres Bánovce nad Bebravou patrí k menším okresom, no napriek tomu je len na samotnom území mesta registrovaných 73 prevádzkovateľov malých zdrojov znečistenia, 56 prevádzkovateľov stredných zdrojov znečistenia ovzdušia a 6 prevádzkovateľov veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia⁶. Keďže samotná obec Dolné Naštice leží v tesnej blízkosti mesta Bánovce nad Bebravou, aktivity vyššie spomínaných znečisťovateľov ovzdušia zasahujú aj kataster obce.

Ovzdušie je zafažované základnými znečisťujúcimi látkami (tuhé prachové a plynne exhaláty), pričom medzi najväčších producentov patrí energetický priemysel a komunálna energetika. V bytovom a verejnom sektore je najväčším znečisťovateľom ovzdušia v rámci mesta Byttherm, s.r.o. Bánovce nad Bebravou. V priemyselnej sfére sa na znečisťovaní ovzdušia najväčšou mierou podieľajú nasledovné stredné a veľké zdroje znečistenia ovzdušia: MVL AGRO, POTTINGER STROJE, s.r.o., SPPP Slovakia s.r.o., Agrovýkrm Rybany s.r.o Hella Slovakia Signal Lighting, s.r.o., Gabor, s.r.o., Tanax, a.s., Voith Industrial Services, s.r.o..⁷

7.3 OCHRANA PÔDY

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj a súčasne aj ekonomický a eko-sociálny potenciál Slovenskej republiky. Ochrana pôdy je právne riešená zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhláškou č. 508/2004 Ministerstva pôdohospodárstva SR, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. Ochrana lesov je legislatívne podchytená v zákone č. 326/2005 o lesoch a vo Vyhláske č. 453/2006 Ministerstva pôdohospodárstva SR o hospodárskej úprave lesa a o ochrane lesa.

Zákonná úprava **ustanovuje**:

- ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania,
- ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú produkcia biomasy, filtrácia, neutralizácia a premena látok v prírode, udržiavanie ekologického a genetického potenciálu živých organizmov v prírode,
- ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie,
- postup pri zmene druhu pozemku a postup pri odňatí poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky účel,
- sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

⁶ Zdroj: PHSR Bánovce nad Bebravou

⁷ Zdroj: Okresný úrad Trenčín-odbor starostlivosti o ŽP

Kataster obce je charakteristický prevahou poľnohospodárskej pôdy. Orná pôda zaberá až 394 ha z celkového katastrálneho územia obce o rozlohe 464 ha. Na základe bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek sú poľnohospodárske pôdy rozdelené do 9 skupín kvality poľnohospodárskej pôdy, pričom v katastri obce Dolné Naštice sú zastúpené triedy 2, 4, 5 a 6 s najväčším podielom kvalitatívnej triedy 4.⁸ Tomuto charakteru je prispôsobený aj spôsob nakladania a starostlivosti o pôdny fond katastrálneho územia.

V katastri obce sa nenachádza žiadna chránená krajinná oblasť, prieskumné územie, chránené ložiskové územie ani dobývací priestor, ktoré by si vyžadovali špecifický prístup k nakladaniu a ochrane pôdneho fondu.

7.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Odpadové hospodárstvo je činnosť zameraná na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom o odpadoch. Jeho účelom je:

- predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu najmä rozvojom technológií šetriacich prírodné zdroje, výrobou výrobkov, ktorá rovnako ako výsledné výrobky čo možno najmenej zvyšuje množstvo odpadov a čo možno najviac znižuje znečisťovanie životného prostredia, vývojom vhodných metód zneškodňovania nebezpečných látok obsiahnutých v odpadoch určených na zhodnotenie,
- zhodnocovať odpady recykláciou, opätovným použitím alebo inými procesmi umožňujúcimi získavanie druhotných surovín, ak nie je možný alebo účelný postup podľa predchádzajúceho bodu,
- využívať odpady ako zdroj energie, ak nie je možný alebo účelný postup podľa predchádzajúcich bodov,
- zneškodňovať odpady spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a nepoškodzujúcim životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú oficiálne skládky odpadu. Zber, prepravu a uskladnenie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov zabezpečuje pre obec spoločnosť TEDOS, Bánovce nad Bebravou.

Zber, prepravu a následné uskladnenie separovaného zberu odpadov (plasty a nebezpečný odpad) zabezpečuje spoločnosť EKO HUNKA s.r.o..

⁸ Zdroj: Zadanie územného plánu obce Dolné Naštice

Tabuľka č. 31: Zoznam zberu tovaru

Názov odpadu	Frekvencia zberu
zmesový KO	2 x za mesiac
Papier	1 x za rok
Plasty	2 x za mesiac
Kovy	1 x ročne
Sklo	1 x za mesiac
Veľkoobjemový odpad	2 x ročne
Drobný stavebný odpad	2 x ročne
Textil	priebežne
Elektroodpad	2 x ročne
Batérie	2 x ročne
Žiarivky a iný odpad s ortuťou	1 x ročne
Ostatný nebezpečný odpad	1 x ročne podľa požiadaviek obyvateľov

Zdroj: OÚ Dolné Naštice, 2015

7.5 STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE A STRATEGICKÉ ZÁMERY OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

V katastri obce sa nenachádza žiadna chránená krajinná oblasť, ani národná prírodná rezervácia, ani žiadne iné územie s podobným štatútom, ktoré by si vyžadovalo špecifický prístup a starostlivosť.

Z regionálneho hľadiska je dôležitou oblasťou z pohľadu ochrany životného prostredia a starostlivosti biokoridor regionálneho významu – vodný tok rieky Bebravy. Bebrava spájajúca nadregionálny biokoridor Nitry s Považským Inovcom a Strážovskými vrchmi má v regionálnej mierke dominantnú úlohu v rámci vytvorenia siete fungujúcich regionálnych a lokálnych biokoridorov.⁹

7.6 VZDELÁVANIE A VÝCHOVA K ZACHOVANIU TRVALO - UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA V REGIÓNE

Trvalo udržateľný rozvoj (TUR) je cielený, dlhodobý (priebežný), komplexný a synergický proces ovplyvňujúci všetky oblasti života (duchovná, sociálna, ekonomická, environmentálna a inštitucionálna), odohrávajúci sa na viacerých úrovniach (miestna, regionálna, národná, medzinárodná) a smerujúci prostredníctvom uplatňovania praktických nástrojov a inštitúcií k takému modelu fungovania spoločnosti, ktorý kvalitne uspokojuje materiálne, duchovné a sociálne potreby a záujmy ľudí, pričom rešpektuje hodnoty prírody a

⁹ Zdroj: PHSR Bánovce nad Bebravou

neprekračuje medze únosnej zaťažiteľnosti (kapacity) prírody, resp. krajiny a jej zdrojov.

V medzinárodnom meradle vstúpilo už niekoľko tisíc obcí, miest a regiónov do tohto procesu. Aj na Slovensku máme pozitívne príklady samospráv, ktoré pochopili dôležitosť týchto nových myšlienok a iniciatívne sa zapojili do presadzovania princípov trvalo udržateľného rozvoja. Zatiaľ sú to najmä obce a mikroregióny, niekoľko príkladov je z miest a regiónov.

TUR definuje rozvojové priority, problémy a možnosti výchovy, vzdelávania, propagácie, medializácie so zreteľom na špecifiká histórie, kultúry, vyspelosti a súčasnej situácie v jednotlivých štátoch. TUR kladie a vyžaduje dôraz na globálne dimenzie prístupov a pokroku vo výchove a vzdelávaní. Treba podnecovať účasť vlád, ministerstiev, parlamentov, MVO, privátneho sektoru, masmédií, škôl, UNESCO klubov, cirkví a ďalších, hlavne mienkotvorných, na verejnosť pôsobiacich zložiek spoločnosti. Všetky zložky si majú osvojiť a spoločne uplatňovať koncept tejto výchovy, vzdelávania a propagácie ako celoživotného multidisciplinárneho procesu.

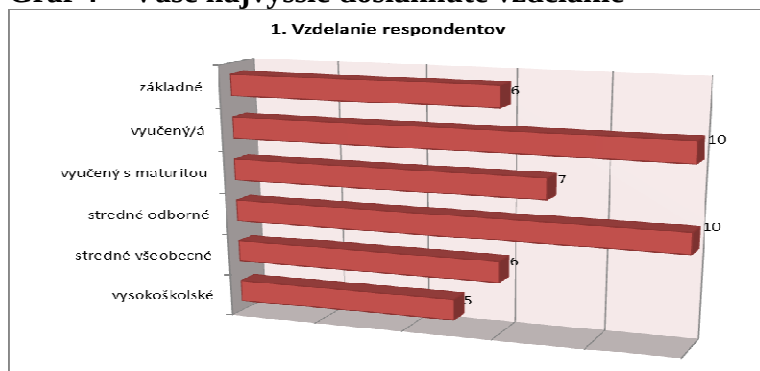
8 VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Za účelom zistenia názorov miestnych obyvateľov o kvalite života v obci Dolné Naštice bol uskutočnený dotazníkový prieskum, ktorý umožnil obyvateľom vyjadriť názory na jednotlivé oblasti života v obci a zároveň navrhnúť možnosti riešenia problémov, ktoré v obci vnímajú. Dotazníkový prieskum má za úlohu pomôcť predstaviteľom obce Dolné Naštice pri hľadaní možností na zlepšenie kvality života obyvateľov, a to zistením, čo obyvatelia skutočne chcú. Dotazníkový prieskum tým predstavuje dôležitý nástroj pri definovaní rozvojových priorít a cieľov obce Dolné Naštice.

Dotazník bol rozposlaný medzi respondentov, všetkých dospelých obyvateľov obce. Z celkového počtu respondentov 200 odovzdalo vyplnený dotazník len 44 respondentov, čo predstavuje len 22,00 % návratnosť.

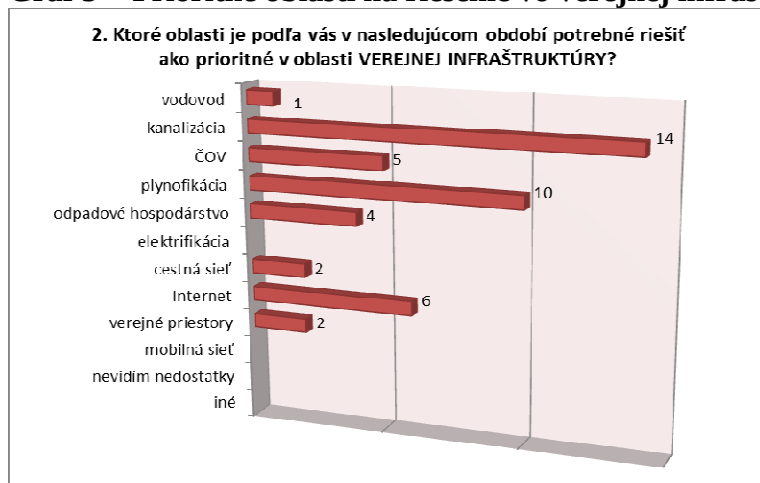
Odpovede respondentov boli spracované ho nasledovných grafov:

Graf 4 - Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie

Z respondentov, ktorí vrátili vypracované dotazníky má 86 % ukončené vyššie vzdelanie ako základné.

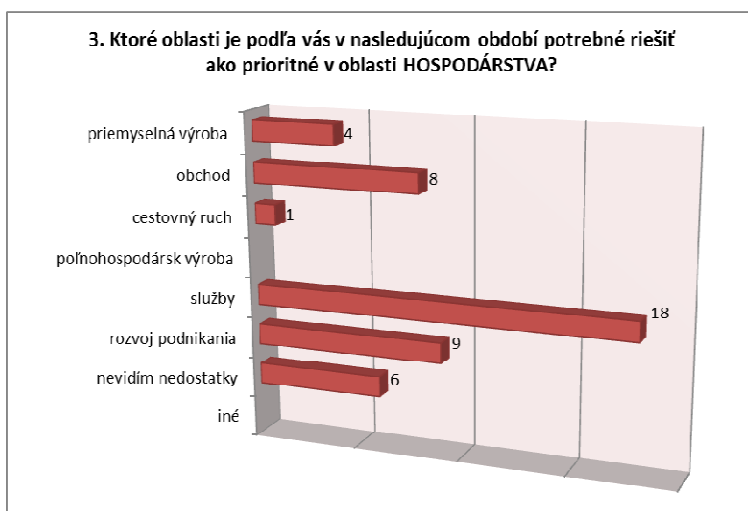
Graf 5 - Prioritné oblasti na riešenie vo verejnej infraštruktúre

Respondenti, by hlavne riešili kanalizáciu, plynofikáciu a internet. Uvedené priority má aj OÚ v cieľoch na riešenie.

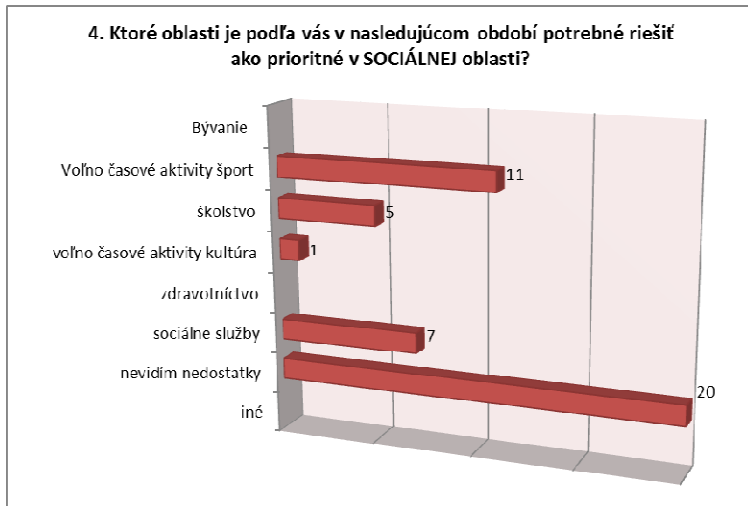

Graf 6 - Prioritné oblasti na riešenie v oblasti hospodárstva

Respondentov, najviac zaujíma riešenie služieb, rozvoj podnikania a obchodu, služieb. Tieto oblasti má uvedené ako rozvojové OÚ a najvyšší potenciál na zlepšenie.

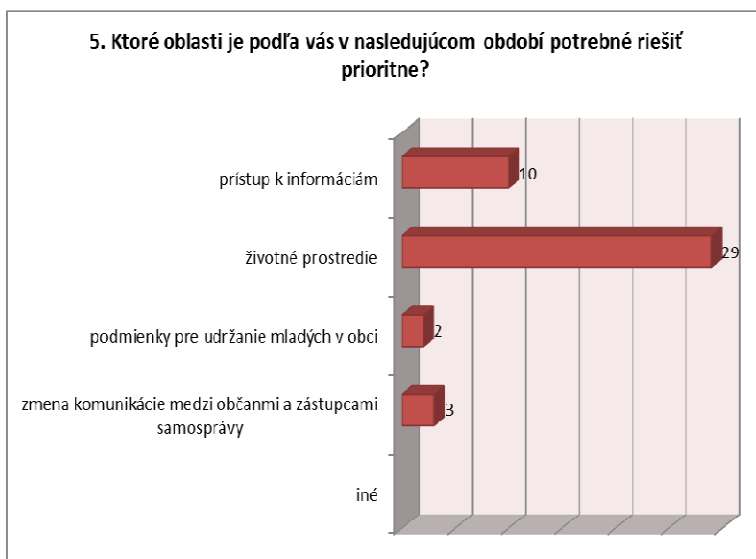
Graf 7 - Prioritné oblasti na riešenie v sociálnej oblasti

V sociálnej oblasti 20 respondentov nevidelo nedostatky a 11 respondentov, najviac zaujímajú voľnočasové aktivity – šport a nasledujú sociálne služby. Tieto oblasti chce v budúcnosti zlepšiť aj OÚ.

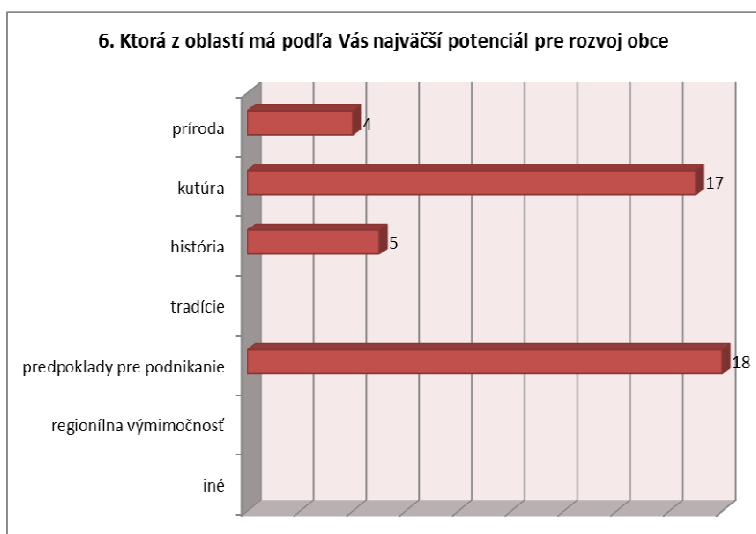

Graf 8 - Prioritné oblasti na riešenie v nasledujúcom období

Prioritne by sa podľa respondentov mali riešiť životné prostredie

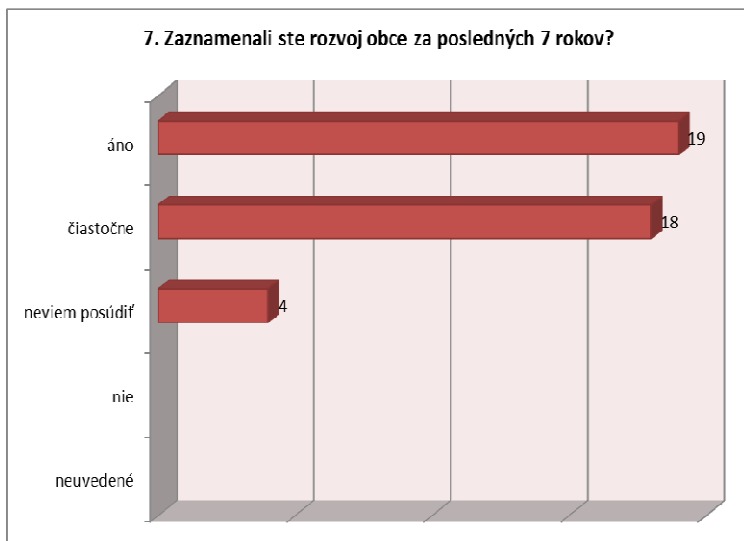
Graf 9 - Najväčší potenciál pre rozvoj obce

Najväčší potenciál pre rozvoj obce Dolné Naštice má podľa respondentov podnikanie a kultúra.

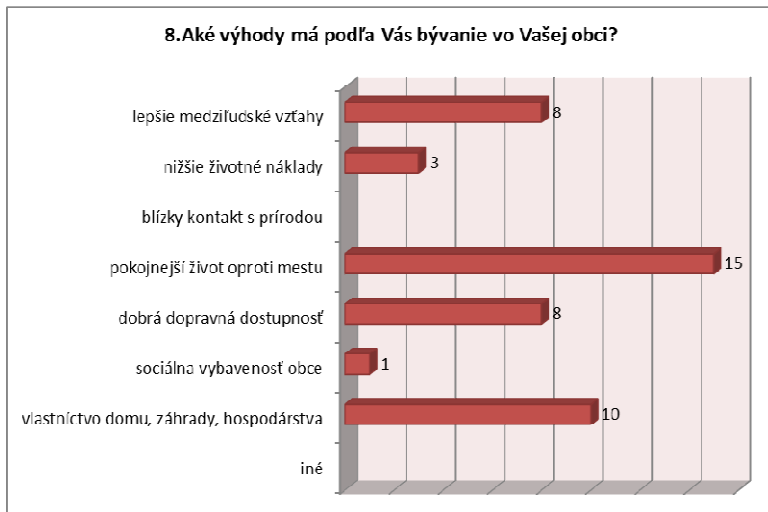

Graf 10 - Rozvoj obce za posledných 7 rokov

Najviac respondentov označilo v dotazníku, že zaznamenalo rozvoj obce a 18 respondentov len čiastočný rozvoj obce.

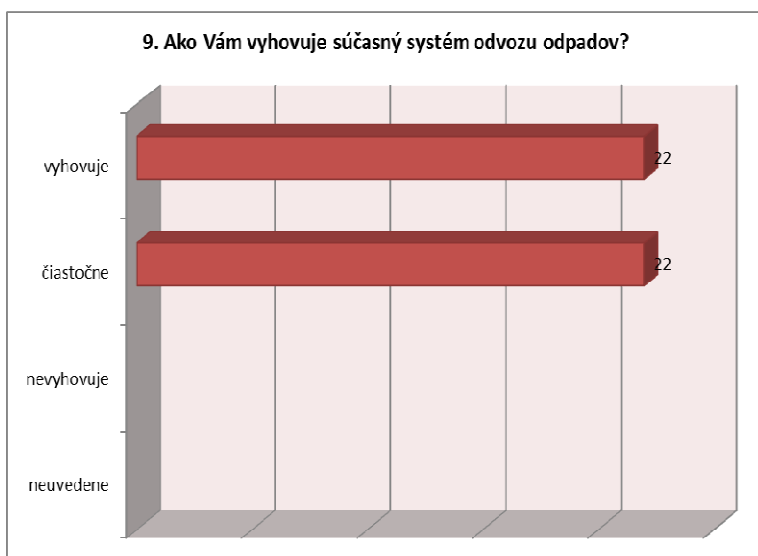
Graf 11 - Výhody bývania v obci Dolné Naštice

Najviac respondentov ocenilo na bývaní v obci Dolné Naštice, že majú pokojnejší život oproti mestu, že vlastní dom, záhradu, hospodárstvo a ocenili lepšie medziľudské vzťahy.

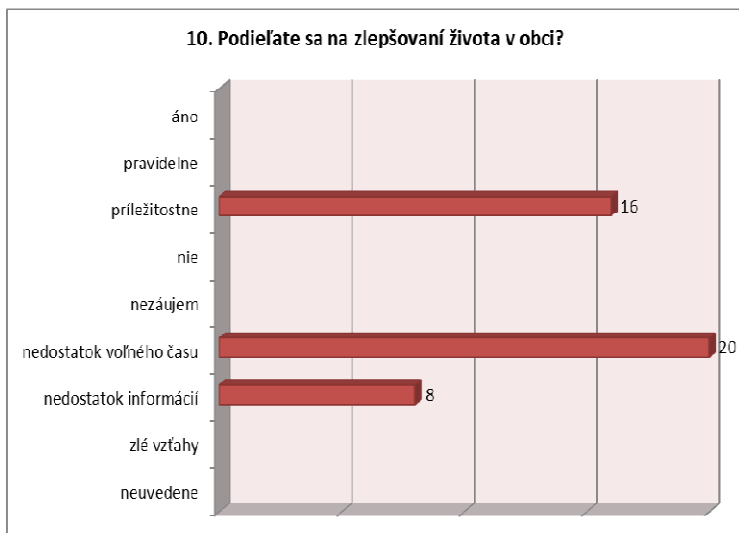

Graf 12 - Spokojnosť so systémom vývozu odpadu

Respondenti 50 % sa vyjadrilo v danej otázke, že im vyhovuje súčasný systém odvozu odpadu a 50 % vyjadrili čiastočnú spokojnosť s odvozom odpadu.

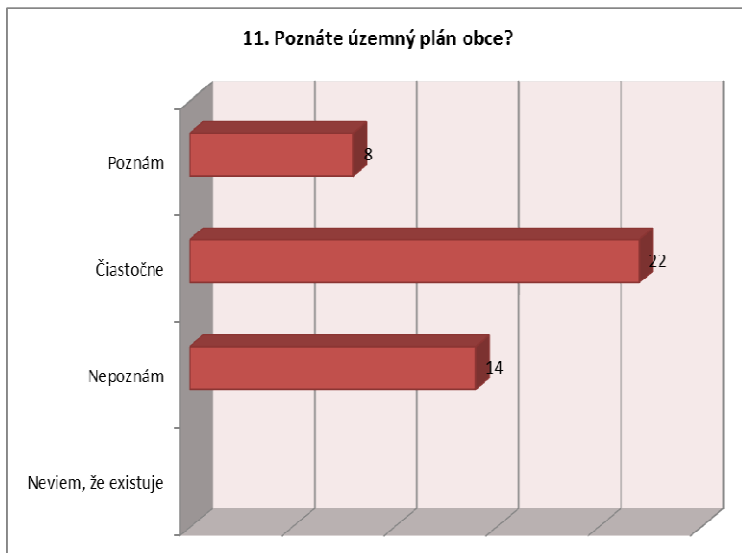
Graf 13 - Podiel respondentov na zlepšovaní života v obci

Respondenti sa podieľajú príležitostne na zlepšovaní života v obci. Ak sa nezúčastňujú ako dôvod uvádzajú nedostatok voľného času. Už tým, že odpovedali na dotazník snažia sa pomôcť ďalšiemu rozvoju obce.

Graf 14 - Poznatky o územnom pláne obce

22 respondentom má čiastočné poznatky o územnom pláne obce.

12. Námety na zlepšenie života v obci do r. 2023 (akýkoľvek návrh, radu ako pomôcť rozvoju obce)

Respondenti neuviedli žiadne návrhy na zlepšenie pre rozvoj obce Dolné Naštice.

Zhodnotenie

Respondenti, ktorí sa zúčastnili v dotazníku, ktorý doručil OÚ Dolné Naštice do domácnosti poukázali na príležitosti, ktoré sa dajú využiť pre zlepšenie života v obci Dolné Naštice. Všetky uvedené príležitosti sú zároveň zhrnuté v SWOT analýze, ktorá je vypracovaná aj na základe uvedených informácií z dotazníka.

Tabuľka č. 32: Prehľad investičnej činnosti v období rokov 2000 až 2014

Rok	Názov	Vynaložené prostriedky
2002	Rekonštrukcia a rozšírenie kostola - pokračovanie	150 000 Sk
2003	Rekonštrukcia a rozšírenie kostola - dokončenie	100 000 Sk
2004	Príprava na rozšírenie obce o novú ulicu	120 000 Sk
2005	Výmena okien obecného úradu	120 000 Sk
	Výmena osvetlenia obce	200 000 Sk
2006	Rekonštrukcia a prestavba domu smútku	800 000 Sk
	Rekonštrukcia vykurovania v materskej škole	120 000 Sk
	Rekonštrukcia kultúrneho domu	150 000 Sk
	Rekonštrukcia obecného úradu	200 000 Sk
2007	Rekonštrukcia skladov obecného úradu	220 000 Sk
	Rekonštrukcia kuchyne kultúrneho domu	110 000 Sk
	Rekonštrukcia kúpeľne v športovom areáli	90 000 Sk
2008	Oprava strechy kultúrneho domu	6 000 €
2009	Výstavba obecných nájomných bytov 1.etapa	526 902 €
2010	Výstavba obecných nájomných bytov 2. etapa	570 763 €
2011	Výstavba obecných nájomných bytov 3. etapa	883 530 €
2012	Výstavba obecných nájomných bytov 4. etapa	883 530 €
2013	Čiastočná rekonštrukcia materskej školy	8 000 €

Zdroj: OÚ Dolné Naštice, 2015

9 KOMPLEXNÁ SWOT ANALÝZA

9.1 PRIEMYSEL A SLUŽBY

Silné stránky	Slabé stránky
- nizke náklady na prácu - vhodná poloha obce - dostupnosť dopravnej infraštruktúry - vysoký počet obyvateľov v produktívnom veku - spolupráca v rámci mikroregiónu	- nížší počet podnikateľských subjektov v obci - nedostatočná vybavenosť službami - neatraktívne podmienky pre podnikateľské subjekty
Príležitosti	Ohrozenia
- atraktívny región pre zahraničných investorov - výstavba priemyselného parku v tesnej blízkosti obce	odliv produktívneho obyvateľstva do okresného mesta – nezaujím podnikateľ priamo v obci

9.2 CESTOVNÝ RUCH, POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

Silné stránky	Slabé stránky
- poloha vhodná na turistiku i poznávacie výlety - dobrá geografická a dopravná poloha obce - veľký podiel obrábanej poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery obce - členstvo v mikroregióne Pobebravie a Bánovecko	- absencia ubytovacích a stravovacích služieb v obci - nízka informovanosť o obci - silná regionálna konkurencia v oblasti CR
Príležitosti	Ohrozenia
- spolupráca na projektoch a aktivitách v mikroregióne Pobebravie a Bánovecko - možnosť získania finančných prostriedkov z EŠIF	- silná regionálna konkurencia v oblasti CR - nízky záujem súkromného sektoru podnikateľ v CR

• podpora regionálnej a obecnej identity • začlenenie do MAS Bebrava	• strata identity obcí • dovoz lacnejších potravín (poľnohospodárskych produktov) • nedostatočný záujem o obnovu a udržanie rozvoja
--	---

9.3 ĽUDSKÉ ZDROJE

Silné stránky	Slabé stránky
• priaznivá veková skladba obyvateľstva • nízka nezamestnanosť • aktívny prístup samosprávy pri zvyšovaní kvality života obyvateľov • vybudované obecné byty	• absencia školských zariadení v obci • absencia pracovných príležitostí priamo v obci • nízka miera poskytovania sociálnych služieb • nedostatočne rozvinuté poradenské a vzdelávacie služby pre oblasť podnikania • nedostatočná tvorba pracovných miest
Príležitosti	Ohrozenia
• decentralizácia verejnej správy a prehĺbenie partnerskej spolupráce na princípe subsidiarity v oblasti verejnej zamestnanosti a rozvoja ľudských zdrojov • podpora rozvoja podnikateľských aktivít a vytváranie nových pracovných príležitostí • posilnenie participácie obyvateľstva na miestnej a regionálnej politike • využívanie fondov EÚ na podporu rozvoja ľudských zdrojov	• starnutie obyvateľstva • odliv kvalifikovaných ľudí

9.4 INFRAŠTRUKTÚRA

9.4.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatočná elektrifikácia - verejný vodovod - separovaný odpad - telekomunikačné spojenie - pokrytie televíznym a rozhlasovým signálom	- absentuje plynofikácia obce - individuálne zásobovanie teplom - len minimálne odkanalizovanie obce
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ, dotácie, príspevkov - dobudovanie kanalizácie - podpora informačných technológií	- trend zvyšujúcich sa nákladov na budovanie technickej infraštruktúry - nedostatočné finančné zdroje na dobudovanie alebo rekonštrukciu technickej infraštruktúry

9.4.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- blízkosť okresného mesta Bánovce nad Bebravou (2,5 km) - blízkosť cesty I. triedy E 50 - prepojenosť miestnych komunikácií - dostačujúca frekvencia autobusových spojov - pokrytie železničnou dopravou lokálneho významu	- opotrebovaná cestná komunikácia - nedostatočná sieť chodníkov v obci
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z EŠIF - blízkosť napojenia na R2 Ruskovce - Pravotice - vybudovanie priemyselného parku v blízkosti obce	nedostatok finančných prostriedkov na budovanie a opravu dopravnej infraštruktúry

9.4.3 ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce – blízkosť k okresnému mestu so širokou sieťou zdravotných a sociálnych služieb	absencia zdravotnej starostlivosti i sociálnych služieb priamo v obci
Príležitosti	Ohrozenia
- spolupráca s okolitými samosprávami a podnikateľskými subjektmi za účelom poskytovania sociálnych služieb - blízkosť okresného mesta	- nárast počtu obyvateľov vo vyšších vekových kategóriách – rast nárokov na zabezpečenie služieb priamo v obci - pretrvávajúci pokles finančných prostriedkov podporujúcich rozvoj sociálnych služieb a zdravotníctva

9.4.4 ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- výhodná poloha mimo hlavných dopravných koridorov - separovanie odpadu - relatívne nižšia miera znečistenia ovzdušia	len minimálne odkanalizovanie obce
Príležitosti	Ohrozenia
- zvýšenie environmentálneho povedomia u obyvateľov - využívanie obnoviteľných zdrojov energie - možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ - zvyšovanie povedomia obyvateľov	- ohrozenie z vykurovania tuhými palivami - čierne skládky odpadu

9.5 OBLASŤ KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudované kultúrne zariadenia (kultúrny dom) - existencia a aktívne pôsobenie futbalového klubu a dobrovoľného hasičského zboru - pestrá história regiónu	nízka úroveň propagácie tradícií ako aj samotnej obce
Príležitosti	Ohrozenia
- spolupráca v rámci mikroregiónu Pobebravie a Bánovecko - možnosť získať peňažné prostriedky zo štrukturálnych fondov - rekonštrukcia a opravy kultúrneho domu - podpora miestnej a regionálnej identity - podpora rozvoja športových aktivít	- klesajúci záujem mladých ľudí o ľudové tradície a kultúru - strata identity obce

9.6 OBLASŤ ŠKOLSTVA, VZDELÁVANIA A ŠPORTU

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia predškolského zariadenia - knižnica - športový areál TJ	absencia školských aj mimoškolských aktivít v obci
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov pomocou fondov EÚ - rekonštrukcia a opravy kultúrneho domu - rozšírenie športového areálu	nárast počtu obyvateľov v nižších aj vyšších vekových kategóriách

B) STRATEGICKÁ ČASŤ

10 STRATÉGIA ROZVOJA ÚZEMIA OBCE

10.1 ROZVOJ OBCE V ROKOCH 2015 AŽ 2023

O strategickom smerovaní obce má významnú výpovednú hodnotu činnosť, ktorú obec vyvíjala v oblasti svojho rozvoja v minulom období. Víziou obce je zvýšiť spokojnosť svojich občanov zvýšením služieb a zlepšením infraštruktúry obce. Obec bude pokračovať v podpore funkčných vzťahov vidieka a mesta, prírodných, kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností. Zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru dodržiavaním pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti, podporovať výstavbu dopravného a technického vybavenia obce, moderných informačných technológií. Strategická časť zahŕňa víziu územia, formulciu a návrh stratégie. Obec svoju víziu rozdelila do viacerých strategických cieľov.

10.2 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE V NASLEDUJÚCICH ROKOCH 2015-2023

STRATEGICKÁ OBLASŤ Č. 1 PRIEMYSEL A SLUŽBY

Priorita: Posilnenie ekonomickej sily malých a stredných podnikov

Aktivity

- optimalizácia podmienok pre podnikanie existujúcich podnikateľských subjektov
- prezentácia obce a podnikateľských príležitostí v obci
- identifikovanie areálov/objektov vhodných pre rozvoj podnikania v obciach
- marketing drobných služieb v obci
- efektívne využívanie kvalifikovanej pracovnej sily
- zadefinovanie nových plôch v katastri obce určených na podnikanie – prioritne v prepojení na plánovaný priemyselný park v blízkosti obce
- optimalizácia podmienok pre podnikanie malých a stredných podnikateľov
- zabezpečenie priestoru pre podnikanie v službách

Indikátory:

- počet vyučených obyvateľov obce
- počet aktivít smerujúcich k zlepšeniu ekonomických podmienok obyvateľstva obce
- chýbajúce odvetvia a služby využiteľné v obci
- počet aktivít smerujúcich k prilákaní investorov do obce
- počet poskytnutých priestorov na podnikanie

STRATEGICKÁ OBLASŤ Č. 2 CESTOVNÝ RUCH, POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

Priorita: Vytvorenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu

Aktivity

- spracovanie propagačno-informačného materiálu obce
- spolupráca na tvorbe koncepcie rozvoja cestovného ruchu na regionálnej úrovni – bánovský región, mikroregión Bánovecko
- spracovať komplexný plán rozvoja cestovného ruchu v obci so zameraním na rozvoj vidieka
- spracovanie projektu cykloturistických ciest s napojením na cyklotrasy bánovského regiónu
- spolupráca s informačnými centrami, a turistickými kancelármi
- vybudovanie cykloturistických trás s napojením na trasy bánovského regiónu
- úzka spolupráca s MAS Bebrava a TIK
- spracovanie koncepcie rozvoja agroturistiky v regióne
- aktualizácia a rozšírenie web stránky obce

Indikátory

- Počet vybudovaných cyklotrás, turistických chodníkov, odpočívadiel
- Počet aktivít smerujúcich na prilákanie turistov
- Počet kultúrnych a historických pamiatok a ich dostupnosť
- Počet usporiadaných kultúrnych podujatí v obci

Priorita: Revitalizácia poľnohospodárstva

Aktivity

- podpora poľnohospodárskej výroby so zreteľom na možnú ekologickú záťaž
- podpora modernizácie poľnohospodárskych technológií
- podpora tradičnej poľnohospodárskej výroby

Indikátory

- veľkosť poľnohospodársky využiteľnej pôdy
- využiteľnosť a atraktivita pôdneho fondu

STRATEGICKÁ OBLASŤ Č. 3 ĽUDSKÉ ZDROJE

Priorita: Zlepšenie kvality života obyvateľstva v obci

Aktivity

- výstavba nových ulíc s možnosťou výstavby IBV
- rekonštrukcia námestia obce
- prestavba nevyužitých garáží a budov na multifunkčné objekty
- výstavba hasičskej stanice
- obnova miestnych komunikácií
- spracovanie dlhodobého plánu zameraného na výstavbu, opravy a rekonštrukciu domového fondu obce a súvisiacej infraštruktúry
- podpora voľno časových aktivít pre deti a mládež
- podpora športových podujatí v obci

- podporovanie prístupu obyvateľov k výpočtovej technike a internetu, k informáciám
- podporovanie využívania a využívanie aktivačnej činnosti, absolventskej praxe
- podporovanie aktivizovania obyvateľov pri realizácii miestnych projektov
- podporovanie služieb napomáhajúcich lepší prístup k informáciám
- podporovanie spolkovéj a klubovej činnosti detí, mládeže, dospelých a seniorov
- podpora existujúcich i nových športových klubov
- zlepšovanie mimoškolskej záujmovej činnosti
- skvalitnenie prístupu obyvateľom obce k sociálnym službám
- podpora systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- podporovanie vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľno časovými aktivitami
- budovanie informačných stredísk obce (klubu)
- počet multimediálnych nástrojov informovanosti v obci

Indikátory

- počet multimediálnych nástrojov informovanosti v obci
- počet nevyužitých objektov využiteľných na prestavbu
- počet nezamestnaných a dlhodobo nezamestnaných
- veľkosť územia použiteľného na výstavbu rodinných domov a IBV
- priestory a pozemky využiteľné vybudovanie hasičskej stanice

STRATEGICKÁ OBLASŤ Č. 4 INFRAŠTRUKTÚRA

Priorita: Rozvoj a skvalitnenie infraštruktúry obce

Opatrenia

- dobudovanie kanalizácie s napojením na spoločnú ČOV
- obnova miestnych komunikácií
- budovanie nových komunikácií s inžinierskymi sieťami pre plánované novostavby
- dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry
- spracovanie koncepcie ochrany životného prostredia
- projekt rozšírenia priestoru cintorína vrátane záchytných parkovacích plôch
- budovanie, rekonštrukcia a modernizácia prístreškov pri zastávkach verejnej dopravy
- Regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- aktualizácia a rozšírenie web stránky obci

Indikátory

- veľkosť poľnohospodársky využiteľnej pôdy
- dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií a chodníkov
- dĺžka cyklistických ciest
- stav obecných budov

STRATEGICKÁ ČASŤ Č. 5 OBLASŤ KULTÚRY, HISTÓRIE A TRADÍCIÍ

Priorita: Zachovanie kultúrnych a historických hodnôt v obci

Opatrenia

- rekonštrukcia kultúrneho domu a námestia
- podpora kultúrno-spoločenských podujatí
- podpora kultúrnych tradícií
- podpora kultúrnych akcií tretieho sektoru
- oživenie tradičnej kultúry

Indikátory

- počet kultúrnych predstavení, blízkosť kultúrnych a historických pamiatok, počet tanečných, hudobných skupín a umelcov v blízkosti obce
- stav obecných budov a pozemkov v centre obce

STRATEGICKÁ ČASŤ Č. 6 OBLASŤ ŠKOLSTVA, VZDELÁVANIA A ŠPORTU

Priorita: Podpora a rozvoj športu

Opatrenia

- rozšírenie športového areálu – dobudovanie komplexného vybavenia pre športovcov i návštevníkov areálu (šatne, občerstvenie, priestory pre iné, menšie kolektívne športy)
- vybudovanie cykloturistických ciest s napojením na cyklotrasy bánovského regiónu
- podpora športových aktivít detí a mládeže
- multifunkčné ihrisko

Indikátory

- využiteľnosť ihriska
- dĺžka cyklistických ciest

STRATEGICKÁ ČASŤ Č. 7 ZLEPŠENIE VZHĽADU OBCE

Opatrenia

- inštalovanie informačných tabúl v obci
- organizovanie súťaže vo vzhľade domov a dvorov
- výstavba zelených blokov, rekonštrukcia obecného námestia

Indikátory

- počet osadených lavičiek v obci zrekonštruovaných obecných komunikácií

STRATEGICKÁ ČASŤ Č. 8 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Opatrenia

- zníženie množstva čiernych skládok
- zlepšiť odber separovaného odpadu

Indikátory

- počet vznikajúcich čiernych skládok
- podmienky pre zber separovaného odpadu

11 STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho kraja predstavuje základný strategický dokument kraja, ktorého hlavnou úlohou je zabezpečenie ekonomického rozvoja prostredníctvom efektívneho využívania zdrojov, zachovania zdravého životného prostredia a postupného znižovania regionálnych disparít. Logická skladba tohto strednodobého programového dokumentu s predbežnou platnosťou v rozsahu 4 až 10 rokov s možnosťou priebežnej aktualizácie je rozvrhnutá do samostatných logických celkov, ktoré na seba významovo a obsahovo nadväzujú. Ide o Komplexnú analýzu Trenčianskeho samosprávneho kraja, SWOT analýz, ktorá poskytuje komplexné a prehľadné zhodnotenie súčasného stavu (silné a slabé stránky) Trenčianskeho samosprávneho kraja, ale i predpokladaných možností v budúcom období (príležitosti a ohrozenia). Stratégia rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja pokrýva samostatnú oblasť, ktorá je predmetom rozvojovej stratégie Trenčianskeho samosprávneho kraja. Štvrtý celok PHSR TSK v kontexte programových dokumentov SR rieši otázku nadväznosti a súladu PHSR s národnými rozvojovými dokumentmi – Národným rozvojovým plánom a operačnými programami.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR má definované prioritné oblasti rozvoja SR, ktorými sú:

- a) Ľudské zdroje (populácia, zamestnanosť, vzdelávanie, sociálna infraštruktúra životná úroveň),
- b) Podnikateľské prostredie (ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť),
- c) Výskum, vývoj, inovácie – poznatkovo orientovaná ekonomika,
- d) Ochrana a tvorba životného prostredia (energetika, klimatické zmeny).

Partnerská dohoda

Slovenská republika dňa 20. 6. 2014 uzavrela s Európskou komisiou Partnerskú dohodu o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) v rokoch 2014-2020.

Partnerská dohoda stanovuje 11 tematických cieľov:

1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
2. Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva
1. akvakultúry (v prípade ENRF)
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
8. Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily
9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Deklarácia partnerstva územnej samosprávy predstavuje spoločné vyhlásenie predstaviteľov vyšších územných celkov a ZMOSu o vzájomnej podpore a spolupráci pri presadzovaní práv, oprávnených záujmov a rozvojových aktivít miest, obcí i vyšších územných celkov.

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Obsahuje zoznam prioritných opatrení na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, obsahuje obdobie očakávanej a plánovanej realizácie strategických cieľov obce a zdrojov, z ktorých plánuje obec získať finančné prostriedky na realizáciu. Je obsahom hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politiky.

PO.1	Vytvárať podmienky pre ubytovacie a reštauračné kapacity v obci	Priebežne	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.1	Vytvoriť register aktívnych podnikateľov v obci so zameraním na služby a publikovať na webstránke obce	od r. 2015	Obec
PO.1	Zvýšiť počet elektronických služieb a úroveň digitalizácie v obci	2015-2023	Obec, iné zdroje
PO.2	Rozvíjať činnosť s regionálnymi združeniami	od r. 2016	Obec, iné zdroje
PO.2	Rozšíriť priestory na šport a voľnočasové aktivity pre deti a mamičky s deťmi (detské ihrisko, preliezky, oddych. zóna)	do r. 2023	Obec, iné zdroje
PO.2	Inštalovať verejné obecné tabule a značenie turistických chodníkov	2023	Obec, OP KŽP, iné zdroje
PO.2	Podporovať regionálneho koordinátora cestovného ruchu v obci a v mikroregióne	2015-2023	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.2	Podpora tradičnej poľnohospodárskej výroby	priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond
PO.3	Rekonštrukcia námestia obce	2016 - 2023	Obec, IROP, ŠFRB, Program bývania, iné zdroje
PO.3	Zriadiť denný stacionár pre seniorov	2023	Obec, IROP, iné zdroje
PO.3	Realizovať osvetové aktivity so zameraním na ochranu majetku s cieľovými skupinami	2015-2023	Obec,
PO.3	Vytvoriť pozície terénnych sociálnych pracovníkov	od r. 2016	Obec, IROP, OP I'Z iné zdroje
PO.3	Realizovať špecifické projekty zamerané na cieľové skupiny (MRK, seniori, mladí ľudia, nezamestnaní)	Priebežne	Obec, IROP, OP I'Z iné zdroje
PO.3	Rekonštruovať verejné osvetlenie	2015-2023	Obec, OP KaHR, IROP, iné zdroje
PO.3	Rekonštrukcia materskej školy	2015-2023	Obec, iné zdroje
PO.3	Prestavba garáže na ihrisku na multifunkčný objekt	2015-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, Envirofond, iné zdroje
PO.3	Podpora výstavby nových ulíc a IBV	2015-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, ŠFRB, iné zdroje
PO.3	Výstavba novej hasičskej stanice	2016-2020	Obec, OP Rozvoj vidieka, ŠFRB, iné zdroje
PO.4	Rekonštruovať miestny rozhlas, rozšíriť pokrytie a stabilnú funkčnosť	2023	Obec, iné zdroje

PO.4	Podporovať protipovodňové opatrenia a hľadať opatrenia na zadržiavanie dažďovej vody v katastru. <i>Nositeľom riešenia úlohy nebude obec.</i>	Priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Budovať chodníky v obci	2018-2023	Obec, CLLD (MAS) iné zdroje
PO.4	Rekonštruovať miestne komunikácie	2018-2023	Obec, iné zdroje
PO.4	Pripraviť a realizovať projekt na dopravné značenie a prechody pre chodcov	Priebežne	Obec, iné zdroje
PO.4	Podpora úpravy kanalizácie. <i>Nositeľom riešenia úlohu nebude obec.</i>	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Hľadať riešenia vybudovanie miestneho vodovodu	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Rekonštrukcia a dobudovanie vodovodu s napojením nových RD	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Budovať inžinierske siete na novú výstavbu domov a bytov	do r. 2023	Obec, ŠFRB, iné zdroje
PO.5	Realizovať inventarizáciu obecného majetku za účelom jeho efektívneho využitia	2016-2017	Obec, iné zdroje
PO.5	Efektívne využiť Kultúrny dom + zateplenie	2016-2023	Obec, Envirofond
PO.5	Vydať publikáciu/brožúru o obci a jej zaujímavostiach pre občanov a návštevníkov	2016-2023	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.5	Získavať názory občanov a na dianie v obci, kultúru a športové aktivity, zvýšiť informovanosť	priebežne	Obec
PO.5	Pripraviť zoznam atraktivít v obci, pomenovať produkty cestovného ruchu v obci	2023	Obec, OP KŽP, iné zdroje
PO.6	Vybudovanie multifunkčného ihriska	2018-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, iné zdroje
PO.7	Zlepšenie vzhľadu obce	2016-2023	Obec, OP KŽP, OP Rozvoj vidieka
PO.7	Realizovať intenzívnu environmentálnu osvetu	Priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Znížiť množstvo čiernych skládok	Priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Vybudovať zberný dvor (bez zhromažďovania kovov)	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Vytvoriť podmienky na zvýšené množstvo vyseparovaných zložiek odpadu	od r. 2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Úspešnosť PHSR bude závisieť od dosiahnutých výsledkov cez systém monitorovania a hodnotenia dosiahnutého pokroku v pravidelných intervaloch. Za taký interval navrhujeme 6 mesiacov. V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projektoch a účinnosti definovaných aktivít, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania. Monitoring by mala vykonávať osoba poverená obecným zastupiteľstvom, využívajúc pritom monitorovacie indikátory zadefinované na úrovni aktivít uvedené v strategickej časti. Minimálne raz za rok, by obecné zastupiteľstvo malo prerokovať stručnú, ale jasnú správu o dosiahnutom pokroku, odporúčanie je 2x ročne a to v mesiacoch máj a december. V prípade potreby by malo prijať vhodné opatrenia. Obec by mala o svojej činnosti a výsledkoch informovať verejnosť prostredníctvom obecnej webovej stránky, informačných tabule a v regionálnej tlači. Realizácia musí byť kontrolovaná a prebiehať v súlade s RIUS.

Minimálne raz za rok až dva roky je nevyhnutné prehodnotiť a aktualizovať finančný resp. akčný plán z dôvodu úprav výziev a vyvíjajúceho sa finančného hospodárenia obce. PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý je treba aktualizovať, ak sa výrazne zmenia východiskové podmienky. Je však dôležité, aby hlavné ciele, ktoré si obec určila, svojvoľne nemenila a aby sa ciele neprispôbovali zmenám na pozícii starostu.

Na hodnotenie úspešnosti celého PHSR bol navrhnutý systém posúdenia, či navrhnuté aktivity vo forme projektových zámerov boli v danom časovom horizonte zrealizované a v akej kvalite a rozsahu. Hodnotenie efektívnosti implementácie PHSR sa bude vykonávať priebežne a po roku 2016 bude vykonané ex-post hodnotenie.

Čiastočné neúspechy by nemali byť zdrojom sklamaní, naopak, mali by byť impulzom k hľadaniu riešení a zdrojom ponaučenia.

Hodnotenie je zamerané na realizáciu PHSR, na súlad výstupov a výsledkov realizácie s cieľom, opatreniami a aktivitami, vrátane reálnych dopadov realizácie na území obce. Výstupy, výsledky a dopady realizácie sú porovnávané so stanovenými aktivitami, opatreniami a cieľmi pomocou ukazovateľov.

Indikátory (ukazovatele dopadu) sú kritéria hodnotenia, ktoré musia byť stanovené pre každý projekt pred jeho zahájením. Ukazovatele dopadu musia byť kvantitatívne hodnotiteľné kritéria a stanovujú sa tak, aby jasne vystihovali prínosy každého projektu. Spôsob hodnotenia je zakreslený na obrázku 8. Základným strednodobým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na území obce je Program rozvoja obce (PRO), ktorý je obec povinná vypracovať v súlade s cieľmi a prioritami Národnej stratégie a zohľadniť v ňom tiež ciele a priority ustanovené PHSR VÚC, na území ktorého sa obec nachádza.

E. FINANČNÁ ČASŤ

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohol byť do roku 2020 prostredníctvom naplnenia priorít a špecifických cieľov naplnený strategický cieľ obce Dolné Naštice bude potrebných asi 1,1 mil.Eur . Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť viac zdrojové financovanie – sústrediť finančné prostriedky od samosprávneho kraja, štátu, podnikateľských subjektov, nadácií a v neposlednom rade Európskej únie, pretože obec sa plánuje na celkovej čiastke finančných potrieb podieľať cca 150tis. Eur. Finančný plán počíta v značnej miere so získaním prostriedkov z fondov EU a iných dotačných programov. V prípade neúspechu obce pri ich získavaní, bude implementácia plánovaných aktivít a realizácia stratégie rozvoja spomalená, resp. bude nevyhnutné hľadať iné možnosti financovania aktivít ako napríklad úverové zdroje, súkromného investora alebo sponzorstvo.

Podľa vývoja finančných možností, požiadaviek obce a rozpočtu na príslušný rok je možné finančný plán každoročne prehodnotiť.

ZDROJE FINANČNÉHO ZABEZPEČENIA

I.A. Verejné zdroje

- a) finančné prostriedky z EŠIF a iných grantových schém,
- b) štátny účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- c) rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Trenčiansky kraj),
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje),
- e) finančné zdroje Úradu Vlády SR),

I.B Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb,
- f) prostriedky právnických osôb,
- g) úvery,
- h) príspevky medzinárodných organizácií,

Tabuľka č. 33: Výška financovania prioritných oblastí obce Dolné Naštice

PO.1	Vytvárať podmienky na ubytovacie a reštauračné kapacity v obci	1 000 €	Priebežne	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.1	Vytvoriť register aktívnych podnikateľov v obci so zameraním na služby a publikovať na webstránke obce	1 000 €	od r. 2015	Obec
PO.1	Zvýšiť počet elektronických služieb a úroveň digitalizácie v obci	3 000 €	2015-2023	Obec, iné zdroje
PO.2	Rozvíjať činnosť s regionálnymi združeniami	500 €	od r. 2016	Obec, OP ĽZ, iné zdroje
PO.2	Rozšíriť priestory na šport a voľnočasové aktivity pre deti a mamičky s deťmi (detské ihrisko, preliezky, oddych.zóna)	10 000 €	do r. 2023	Obec, iné zdroje
PO.2	Inštalovať verejné obecné tabule a značenie turistických chodníkov	4 000€	2023	Obec, OP KŽP, iné zdroje
PO.2	Podporovať regionálneho koordinátora cestovného ruchu v obci a v mikroregióne	2 000 €	2015-2023	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.2	Podpora tradičnej poľnohospodárskej výroby	1 000 €		Obec, OP KŽP, Envirofond
PO.3	Rekonštrukcia námestia obce	35 000 €	2023	Obec, IROP, ŠFRB, iné zdroje
PO.3	Zriadiť denný stacionár pre seniorov	20 000 €	2023	Obec, IROP, iné zdroje
PO.3	Realizovať osvetové aktivity so zameraním na ochranu majetku s cieľovými skupinami	2 000 €	2015-2023	Obec,
PO.3	Vytvoriť pozície terénnych sociálnych pracovníkov	15 000€	od r. 2016	Obec, IROP, OP ĽZ iné zdroje
PO.3	Realizovať špecifické projekty zamerané na cieľové skupiny (MRK, seniori, mladí ľudia, nezamestnaní)	5 000 €	Priebežne	Obec, IROP, OP ĽZ iné zdroje
PO.3	Rekonštruovať verejné osvetlenie	15 000 €	2015-2023	Obec, OP KaHR, iné zdroje
PO.3	Rekonštrukcia materskej školy	80 000 €	2015-2023	Obec, iné zdroje
PO.3	Prestavba garáže na ihrisku na multifunkčný objekt	80 000 €	2015-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, Envirofond, iné zdroje
PO.3	Podpora výstavby nových ulíc a IBV	80 000 €	2015-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, ŠFRB, iné zdroje
PO.3	Výstavba novej hasičskej stanice	85 000 €	2016-2020	Obec, OP Rozvoj vidieka, ŠFRB, iné zdroje
PO.4	Rekonštruovať miestny rozhlas, rozšíriť pokrytie a stabilnú funkčnosť	10 000 €	2023	Obec, iné zdroje
PO.4	Podporovať protipovodňové opatrenia a hľadať opatrenia na zadržiavanie dažďovej vody v katastri. <i>Nositeľom riešenia úlohy nebude obec.</i>	30 000 €	Priebežne	Obec, IROP, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Budovať chodníky v obci	80 000 €	2018-2023	Obec, CLLD (MAS) iné zdroje
PO.4	Rekonštruovať miestne komunikácie	80 000 €	2018-2023	Obec, iné zdroje
PO.4	Pripraviť a realizovať projekt na dopravné značenie a prechody pre chodcov	15 000 €	Priebežne	Obec, iné zdroje

PO.4	Podpora úpravy kanalizácie. Nositeľom riešenia úlohu nebude obec.	150 000 €	2016-2023	Obec, IROP, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Rekonštrukcia a dobudovanie vodovodu s napojením nových RD	80 000 €	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.4	Budovať inžinierske siete na novú výstavbu domov a bytov	50 000 €	do r. 2023	Obec, ŠFRB, OP Rozvoj vidieka, iné zdroje
PO.4	Rekonštrukcia miestneho cintorína, výstavba chodníkov, rekonštrukcia, prekrytie kanála	30 000 €	do r. 2023	Obec, Envirofond, CLLD, OP Rozvoj vidieka, iné zdroje
PO.5	Efektívne využiť Kultúrny dom + zníženie energetickej náročnosti	15 000 €	2016-2023	Obec, Envirofond, OP KŽP, IROP
PO.5	Vydať publikáciu/brožúru o obci a jej zaujímavostiach pre občanov a návštevníkov	5 000 €	2016-2023	Obec, CLLD (MAS), iné zdroje
PO.5	Získavať názory občanov a na dianie v obci, kultúru a športové aktivity, zvýšiť informovanosť	1 500 €	priebežne	Obec, Rozvoj vidieka
PO.5	Pripraviť zoznam atraktivít v obci, pomenovať produkty cestovného ruchu v obci	1 000 €	2023	Obec, OP KŽP, iné zdroje
PO.6	Vybudovanie multifunkčného ihriska	45 000 €	2018-2023	Obec, OP Rozvoj vidieka, iné zdroje
PO.7	Zlepšenie vzhľadu obce	120 000 €	2016-2023	Obec, OP KŽP, OP Rozvoj vidieka, Envirofond
PO.7	Realizovať intenzívnu environmentálnu osvetu	2 000 €	Priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Znížiť množstvo čiernych skládok	15 000 €	priebežne	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Vybudovať zberný dvor (bez zhromažďovania kovov)	50 000 €	2016-2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje
PO.8	Vytvoriť podmienky na zvýšené množstvo vyseparovaných zložiek odpadu	25 000 €	od r. 2023	Obec, OP KŽP, Envirofond, iné zdroje

F ZÁVEREČNÁ ČASŤ

ZÁVER

Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja vytvoril koncept rozvojovej politiky obce, ktorý sa opiera o jasné predstavy zástupcov samosprávy a obyvateľov. Zahŕňa v sebe opatrenia o smerovaní rozvoja obce a jeho úlohou je napomôcť plánovaniu, organizovaniu, a finančnému zabezpečeniu podpory regionálneho rozvoja s cieľom dosiahnuť hospodársky rozvoj a sociálny rozvoj. Spracovaním PHSR došlo k jasnému vymedzeniu rozvojových priorít, ktoré umožnia realizovať dlhodobý rozvoj obce. Na jeho príprave sa aktívne podieľali zástupcovia samosprávy, čím prejavili záujem o regeneráciu identity obce. Sledovať a začleniť svoje stratégie v rámci RIUS. Zrealizovanie aktivít vytýčených v tomto Programe rozvoja vyžaduje značnú náročnosť kladenú na personálne zabezpečenie. Nie je možné, aby manažment všetkých aktivít ležal na pleciach jednej osoby a to starostu obce. Z tohto dôvodu je potrebné aby komisie OcZ na seba prevzali iniciatívu i spoluzodpovednosť za riešenie úloh uvedených v tomto programe a jednotliví členovia OcZ, v spolupráci so starostom, boli poverení konkrétnymi úlohami. Taktiež je potrebné zapájať do plnenia aktivít vhodnou formou aj podnikateľské subjekty a občanov obce, ktorí môžu byť v rôznych oblastiach veľmi nápomocní. Plán aktivít počíta s výraznou podporou z fondov EÚ. Dobrým riešením v tejto oblasti je zabezpečenie profesionálnym pracovníkom – projektovým manažérom pre obec, resp. výhodnejšou formou pre mikroregión. Pracovník by podľa požiadaviek obce, resp. obcí združených v mikroregióne vypracúval žiadosti o finančné prostriedky z fondov EÚ a iných grantových programov a pracoval by na implementácii už schválených programov a spolupracoval by s agentúrami, ktoré žiadosti po odbornej stránke spracúvajú a odborne sledujú i ich plnenie. V rámci implementácie projektov by na seba prevzal administratívne aktivity. Potrebné je však na túto pozíciu vybrať osobu, ktorá má k problematike a k životu na vidieku osobitý vzťah. Vybrať vhodnú osobu s dostatočnou motiváciou na túto prácu býva neraz obtiažne. Jej organizačné a finančné zabezpečenie môže byť vecou členských príspevkov obcí do mikroregionálneho združenia alebo sa môže obec snažiť získať prostriedky na projektového manažéra prostredníctvom podania projektu. Ďalšou formou zabezpečenia činností v oblasti projektového manažmentu je úzka spolupráca s niektorou z profesionálnych firiem pôsobiacich v tejto oblasti. Obec sa v tomto

pripade môže obrátiť na regionálne rozvojové agentúry, ktoré pôsobia v jej okolí. Medzi najbližšie patria Topoľčianska regionálna rozvojová agentúra so sídlom v meste Topoľčany a Bánovská regionálna rozvojová agentúra so sídlom v Bánovciach nad Bebravou. Zákazkové riešenie vypracovania, či implementácie projektu sa často javí oveľa efektívnejšie ako náklady na stáleho pracovníka. Dlhodobá spolupráca s jednou firmou taktiež umožňuje firme detailnejšie poznať potreby obce, na druhej strane ponúka obci zvýhodnený prístup pri riešení jej problémov ako aj finančné úľavy pri realizácii prác. V prípade, že si vypracovanie žiadostí o finančné prostriedky z EU plánuje obec pokryť sama vlastnými zamestnancami, dôležité je zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít v tejto oblasti (semináre, školenia k výzvam, k programom), aby obec nestratila kontakt s aktuálnymi informáciami k danej problematike. Nevyhnutné je taktiež pravidelné sledovanie internetových stránok venujúcich sa problematike fondov. Vhodné je absolvovať kurz projektového manažéra, alebo sa zúčastňovať školení a seminárov na tému verejné obstarávanie, štrukturálne fondy a iné grantové schémy.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY A ZDROJOV

1. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Štatistický úrad SR, Bratislava, 2011
2. Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji v roku 2011
3. Obecný úrad Dolné Naštice, 2015
4. Údaje poskytnuté na základe požiadavky, Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny, vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom, 2015
5. Národný strategický a referenčný rámec
6. Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na roky 2007 - 2013
7. Národný rozvojový plán
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja
9. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, Význam, štruktúra a základné metodické tézy,
10. Centrum na podporu miestneho aktivizmu
11. Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Trenčianskeho kraja
12. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
13. Národný environmentálny akčný plán
14. Územný plán TSK
15. Okresný akčný environmentálny plán
16. Národný emisný inventarizačný systém, databáza údajov o znečisťovaní ovzdušia
17. Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín, 2012
18. Súhrnná správa o verejných kanalizáciách
19. Publikácie Štatistického úradu SR
20. RUVZ Správa – Vodovody – kvalita vody 2012
21. Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji 2012
22. Partnerská dohoda na roky 2014 -2020
23. Stratégia Európa 2020
24. Národná stratégia regionálneho rozvoja
25. Zoznam NKP
26. http://www.vs.sk/heraldreg/wp_browse.aspx
27. <https://zbgis.skgeodesy.sk/tkgis/>
28. <http://www.obce.info>
29. <http://www.regiony21.sk/>
30. <http://www.nup.sk/poradie-okresov-podla-nezamestnanosti/>
31. <http://www.brra.sk>
32. <http://www.infoma.sk/firma-kontakt-cinnost.php?firma=53147>
33. http://www.enviromagazin.sk/enviro2015/06_Enviromagazin_2015.pdf
34. <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/country/slovakia>

ZOZNAM SKRATIEK

CR - cestovný ruch
ČOV- čistička odpadových vôd
ČR- Česká republika
EAO- ekonomicky aktívna osoba
EÚ- Európska únia
ENVIROFOND – Environmentálny fond
ha- hektár
CHKO- chránená krajinná oblasť
CHÚ- chránené územie
IBV – individuálna bytová výstavba
IROP – Inegrovaný Operačný Program
k.ú.- katastrálne územie
kol.- kolektív
m. n.m.- metre nad morom
MAS BEBRAVA – miestna akčná skupina Bebrava
MDD - medzinárodný deň detí
MDVRR – Ministerstvo dopravy výstavby a regionálneho rozvoja
MCHÚ- maloplošné chránené územie
MŠ - materská škola
Obr.- obrázok
obyv.- obyvateľ
OPKaHR - Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
OPŽP – Operačný program životné prostredie
OcZ – obecné zastupiteľstvo
OÚ – obecný úrad
p.p.- poľnohospodárska pôda
PHSR- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Por. č.- poradové číslo
PP - prírodná pamiatka
PRV – Program rozvoja vidieka
ROP – Regionálny operačný program
RIUS - Regionálna integrovaná územná stratégia
SODB- sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SPF- slovenský pôdohospodársky fond
SWOT- strenghts, weakness, opportunities, threats
ŠÚ SR - Štatistický Úrad Slovenskej republiky
Tab.- tabuľka
TTP - trvalé trávne porasty
TIK – Turistické informačné centrum
ÚPSVR – ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSES- územný systém ekologickej stability
VCHÚ- veľkoplošné chránené územie
ZMO - Združenie miest a obcí
ZVS - Západoslovenská vodárenská spoločnosť

ŽP – životné prostredie

ZŠ- základná škola

ZUŠ- základná umelecká škola